

Dir. Gen. I. 1 (15)

BULLARIUM

ROMANUM

PP. I. 15.

**BULLARUM
DIPLOMATUM ET PRIVILEGIORUM
SANCTORUM ROMANORUM PONTIFICUM
TAURINENSIS EDITIO**

LOCUPLETIOR FACTA

COLLECTIONE NOVISSIMA PLURIUM BREVIUM, EPISTOLARUM, DECRETORUM ACTORUMQUE S. SEDIS

A S. LEONE MAGNO USQUE AD PRAESENS

CURA ET STUDIO

COLLEGII ADLECTI ROMAE VIROBUM S. THEOLOGIAE ET Ss. CANONUM PERITORUM

QUAM

SS. D. N. PIUS PAPA IX

APOSTOLICA BENEDICTIONE EREXIT

AUSPICANTE

REVERENDO AC REVERENDO DNO S. R. E. CARDINALI

ALOYSIO BILIO.

TOMUS XV

AB URBANO VIII (AN. MDCXXXIX) AD INNOCENTIUM X (AN. MDCLIV).

AUGUSTAE TAURINORUM
A. VECCO ET SOCIIS EDITORIBUS
SUCCESS. SEBASTIANI FRANCO ET FILIORUM
M DCCC LXVIII.

LECTORI BENEVOLO

EDITORES TAURINENSES

S.

Etsi pluribus, quae in dies crescunt, Operis nostri difficultatibus pene obruimur; at manu tamen apostolica amatissimi Patris ac Domini nostri PP. PII IX, qui nunquam non nos cumulat beneficiis, erigimur atque firmamur, necnon Eminentissimi Viri, quem Ipse nobis Patronum dedit, assidua benignaque protectione fovemur; speramusque nos brevi portum tuto feliciterque arrepturos.

Interim vero eo iam devenit editio haec nostra, ut non tantum pro segura habenda sit ipsiusmet ad finem usque prosecutio, sed etiam totius Operis rationem enucleatius, quam unquam egimus, tecum, candide Lector, ab hinc conferre ac digerere valeamus.

Non plura quam duo post praesens volumina desunt, quae in proximum annum edenda paravimus, ut ad finem Bullarii Cherubiniani opera et studio Caroli Cocquelines recusi et plurimum aucti pertingamus; primumque series viginti priorum voluminum editionis Mainardianae, quam romanus typographus non minus quam viginti trium annorum spatio

ab anno MDCCXXXIX ad annum MDCCLXII dedit, decem et septem huius nostrae editionis tomis, minus quam duodecim ab incepto opere annis confectis, priori proximi anni medietate tota habebitur comprehensa.

Octo dumtaxat volumina Mainardiana posthac edenda supererunt, quae septem editionis nostrae tomis, duobus insequentibus annis evulgandis, concludemus.

Itaque antequam ad finem vergat annus Reparatae Salutis MDCCLXXI totam opus Mainardianum viginti quatuor tomis nostris absolutum erit; ut exinde novis resumptis viribus alacriori cursu reliqua a Benedicto XIV ad nostra usque tempora, opitulante Deo, peragamus.

Continet porro volumen istud, quod prodit in lucem, totius Operis decimumquintum, unam et septuaginta supra tercentas RR. PP. Constitutiones, quarum centum et septuaginta duae spectant ad quinque postremos Urbani VIII pontificatus annos¹, centum et nonaginta novem per integrum Innocentii X pontificatum usque ad annum MDCLV, quotquot nempe huius Summi Pontificis in editione Romana relatae fuerunt, ex ordine digeruntur².

Nostram in hoc quoque volumine adornando atque ab innumeris mendis expurgando diligentiam testatam abunde faciunt plusquam mille quas Mainardianis voluminibus vel ipsi adhibuimus vel lectori adhibendas innuimus correctiones, etenim nonnulla Pontificia diplomata, non minimi sane momenti, veluti ex integro reficere oportuit. Quin et dogmaticas ipsas Constitutiones, nempe DCCVII (al. 669) Urbani VIII,

¹ Quotquot in editione Romana habentur a pag. 208 b, tomi VI, partis II usque ad finem ipsius voluminis.

² Omnia nempe quae habentur in tomi VI parte III editionis Romanae.

in eaque insertas litteras Pii V et Gregorii XIII, et CLXVII Innocentii X adversus haereses Baii atque Iansenii, ex probatoribus editionibus ad emendatiorem distinctioremque formam redegimus.

Utinam curis laboribusque nostris subscriptorum copia, quae nondum ingentibus quibus est opus impensis par est, respondeat; et dum magnum oboritur periculum ne inclytæ Hispaniae rebus susdeque versis praecipuum, quod exinde nobis erat, Operis nostri robur imminuatur, rogamus obtestamurque in Domino ut eo maiores ex ceteris catholici orbis Ecclesiis atque Nationibus vires addantur.

Augustae Taurinorum, kalendis decembris MDCCLXVIII.

A. VECCO ET SOCIJ.

TABULA

Quae novum ordinem refert, quo chronologice dispositae sunt Pontificiae Constitutiones in Editione Taurinensi, collatum cum veteri ordine Romanae Editionis Hieronymi Mainardi.

Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. II.	Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. II.
	URBANUS VIII.		
1639	DCLVIII Circumspecta Rom. Pont. 624	1640	DCXCVI Domini nostri Iesu . . . 657
»	DCLIX Nobis pro parte dilecti . . 625	»	DCXCVII Emanarunt aliàs a nobis 659
»	DCLX Romani Pontifices, . . . 626	»	DCXCVIII Dudum a nobis 660
»	DCLXI Romani Pontifices, . . . 626	»	DCXCIX Aliàs a nobis emanarunt . 661
»	DCLXII Postquam annis retroactis 627	»	DCC Olim (postquam felicis . . 662
»	DCLXIII Cum, sicut non sine . . . 628	»	DCCI Nuper a Congregatione . . 663
»	DCLXIV Cum, sicut non sine . . . 629	»	DCCII Domini nostri Iesu 664
»	DCLXV Nuper a nobis accepto . . 630	1641	DCCIII Cum, sicut nobis nuper . 665
»	DCLXVI Ad Romani Pontificis . . 631	»	DCCIV Decet et aequum est, ut 666
»	DCLXVII Cum nobis nuper 632	»	DCCV Cum, sicut exponi nobis . 667
»	DCLXVIII Religiosos viros, qui, . . 633	»	DCCVI Aliàs a Congregatione . . 668
»	DCLXIX Clamores tot gravaminum 634	»	DCCVII In eminenti Ecclesiae . . 669
»	DCLXX Cum, sicut accepimus, . . 635	»	DCCVIII Publicis christifidelium . 670
»	DCLXXI Cum, sicut etc., postpos. . 635	»	DCCIX Exponi nobis nuper . . . 671
»	DCLXXII Pastoralis muneris nostri . 635	»	DCCX Decet nos, qui in 672
»	DCLXXIII Super militantis 635	»	DCCXI Exponi nobis nuper fecit 673
»	DCLXXIV In supremo apostolatus . 638	»	DCCXII Romanus Pontifex, ... 675
»	DCLXXV Nuper pro parte 636	»	DCCXIII Catholicae religionis . . 674
»	DCLXXVI Cum, sicut dilecti filii . . 637	»	DCCXIV Romanus Pontifex, in . . 676
»	DCLXXVII Aliàs (postquam emanarunt 638	»	DCCXV Cum, sicut nobis innotuit 677
»	DCLXXVIII Exponi nobis nuper fecit 639	»	DCCXVI Cum nuper nos, ad . . . 678
»	DCLXXIX Cum nuper, sicut non . . 640	»	DCCXVII Cupientes, iustis ex causis 679
»	DCLXXX Cum, sicut accepimus . . 641	»	DCCXVIII Iustis ex causis animam . 680
»	DCLXXXI Cum, sicut nobis nuper . 642	»	DCCXIX Pastoralis officii nobis . . 681
»	DCLXXXII Super universas orbis . . 643	»	DCCXX Cum, sicut dilectus filius 682
»	DCLXXXIII Cum, sicut dilectus filius 644	»	DCCXXI Militantis Ecclesiae . . . 683
»	DCLXXXIV Salvatoris nostri Iesu . . 645	»	DCCXXII Inter multiplices pastoralis 685
»	DCLXXXV Exponi nobis nuper fecit 646	»	DCCXXIII Christifidelium quorumlib. 686
»	DCLXXXVI Cum monialium 647	»	DCCXXIV Aliàs, sicut asseritur . . 687
»	DCLXXXVII Aliàs pro parte tuâ nobis 648	»	DCCXXV Uberes fructus, quos in . . 684
»	DCLXXXVIII Nuper emanarunt a nobis 649	»	DCCXXVI Saepe convenit, iuxta . . 688
1640	DCLXXXIX Aliàs nos ex certis . . . 850	»	DCCXXVII Cum non sine gravi . . 689
»	DCXC Ne nova loca sub titulo . 651	»	DCCXXVIII Cum non sine gravi . . 690
»	DCXCI Ex iniuncto nobis 652	»	DCCXXIX Quamvis Rom. Pontifices 691
»	DCXCII Aliàs per nos accepto . . 653	1642	DCCXXX Aliàs (per tunc 692
»	DCXCIII Cum nos, de venerabilium 654	»	DCCXXXI Cum ecclesiae divino . . 693
»	DCXCIV Militantis Ecclesiae . . . 655	»	DCCXXXII Dudum felicis recordat. . 694
»	DCXCV Cum, sicut accepimus, . . 656	»	DCCXXXIII Exponi nobis nuper . . . 695
		»	DCCXXXIV Aliàs pro parte 696
		»	DCCXXXV Cum, sicut dilecti filii . 697
		»	DCCXXXVI Cum, sicut accepimus . . 698

* In tabula novi ordinis cum veteri collati quae est in tomo preced. pag. xii b, lin. 26 legitur 612 et legendum 613, et sic deinceps unitas addenda usque ad 623.

Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. II.	Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. II.
1642	DCCXXVII Cum nos nuper te 699	1643	DCCXCIV Exponi nobis nuper 755
"	DCCXXVIII Sacrosancta Tridentina 700	"	DCCXCV Exponi nobis nuper 756
"	DCCXXIX Cum, sicut dilecti filii 701	"	DCCXCVI Exponi nobis nuper 757
"	DCCXL Conservacioni et 702	"	DCCXCVII Cum nuper ad aures 758
"	DCCXLI Cum, sicut dilecti filii 703	"	DCCXCVIII Ex incumbenti nobis 759
"	DCCXLII Exponi nobis nuper fecit 704	"	DCCXCIX Cum, sicut venerabilis 760
"	DCCXLIII Alias felicitis recordationis 705	"	DCCC Bellum contra nos et hanc 761
"	DCCXLIV De tua prudentia 706	"	DCCCI Ut fratres milites et alii 762
"	DCCXLV Cum, sicut accepimus 707	"	DCCCII Exponi nobis nuper 763
"	DCCXLVI Cum, sicut universitas 708	"	DCCCIII Cum in officiis et 764
"	DCCXLVII Cum nos hodie dilectum 709	"	DCCCIV Cum, sicut accepimus 765
"	DCCXLVIII Conservacioni libertatis 710	"	DCCCIV Alias nos, motu proprio 766
"	DCCXLIX Exponi nobis nuper fecit 711	"	DCCCVI Cum, sicut pro parte 767
"	DCCL Alias, postquam capitulo 712	"	DCCCVII Exponi nobis nuper 768
"	DCCLI Quamvis felicitis recordat. 713	"	DCCCVIII Provisionis nostrae debet 769
"	DCCLII Aequum est ut nos, qui 714	"	DCCCIX Quantum ornamentis et 770
"	DCCLIII Alias (postquam, sublati 731	"	DCCCX Suscitatis iam pridem 771
"	DCCLIV Quanto illustriora sunt 715	"	DCCCXI Cum, sicut accepimus 772
"	DCCLV Etsi plurimum in Domino 716	"	DCCCXII In iis, quae ad tuenda 773
"	DCCLVI Alias nos, ut adulterin 717	1644	DCCCXIII Nuper pro parte 774
"	DCCLVII Cum nos prope diem 718	"	DCCCXIV Nuper, ut christifideles 771
"	DCCLVIII Cum, sicut accepimus 719	"	DCCCXV Super universas orbis 775
"	DCCLIX Cum, sicut accepimus 721	"	DCCCXVI Omnium salutis paternae 776
"	DCCLXI Alias nos, de venerabil 722	"	DCCCXVII Cum, sicut alias nobis 777
"	DCCLXII Cum annis praeteritis 723	"	DCCCXVIII Cum nonnulli Romani 778
"	DCCLXIII Cum, sicut dilectus filius 724	"	DCCCXIX Cum dilectus filius 779
"	DCCLXIV Religiosos viros, qui 725	"	Sequitur Cum dilectus filius . . . . . —
"	DCCLXV Alias pro parte venerabil 726	"	id. Cum dilecti filii nobiles . . . . . —
"	DCCLXVI Conservacioni libertatis 727	"	DCCCXX Pastoris aeterni, qui pro 780
"	DCCLXVII Nuper a nobis accepto 728	"	DCCCXXI Cum, sicut dilectus filius 781
"	DCCLXVIII Alias dilectis filiis 729	"	DCCCXXII Cum alias hymni Breviarum 782
"	DCCLXIX Alias pro congregatione 730	"	DCCCXXIII Cum, sicut dilectus filius 784
"	DCCLXX Alias pro felici prosper 731	"	DCCCXXIV Exponi nobis nuper 783
1613	DCCLXXI Exponi nobis nuper fecit 732	"	DCCCXXV Constantis fidei ac 785
"	DCCLXXII Ut alumni collegii Scoti 733	"	DCCCXXVI Alias a felicitis recordat. 786
"	DCCLXXIII Sincerae devotionis 734	"	DCCCXXVII Alias felicitis recordationis 787
"	DCCLXXIV Cum, sicut dilectus filius 735	"	DCCCXXVIII Ne insulae Melitanae 788
"	DCCLXXV Pastoralis officii nobis 736	"	DCCCXXIX Exponi nobis nuper fecit 789
"	DCCLXXVI In specula militantis 737		
"	DCCLXXVII Conservacioni et manu 738		
"	DCCLXXVIII Exponi nobis nuper fecit 739		
"	DCCLXXIX Pius dilecti filii 740		
"	DCCLXXX Honorum dignitatumque 741		
"	DCCLXXXI Pastoralis officii nobis 742		
"	DCCLXXXII Exponi nobis nuper fecit 743		
"	DCCLXXXIII Emanarunt a nobis 744		
"	DCCLXXXIV Domini nostri Iesu 745		
"	DCCLXXXV Cum inter christifideles 746		
"	DCCLXXXVI Alias a nobis emanarunt 747		
"	DCCLXXXVII Cum alias hymni 749		
"	DCCLXXXVIII Nuper pro parte 748		
"	DCCLXXXIX Alias felicitis recordationis 751		
"	DCCXC Zelum orthodoxae fidei 752		
"	DCCXCI In Sede Principis 750		
"	DCCXCII Exponi nobis nuper 753		
"	DCCXCIII Alias a nobis pro 754		

INNOCENTIUS X.

Tom. vi, part. III.

I Exponi nobis nuper fecit 1
II Alias felicitis recordationis 2
III In his, per quae 3
IV In supremo apostolicae 4
V Inter varias et multiplices 5
VI Immensae omnipotentis 6
VII Militantis Ecclesiae 7
VIII Alias maiestatis tuae 8
IX Ad universalis Ecclesiae 9
X Alias a felicitis recordat. 10
XI Cum, sicut accepimus 11
XII Circumspecta in omnibus 12
XIII Ut charissimus in Christo 13
XIV Exponi nobis nuper fecit 14
XV Exponi nobis nuper 15

Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. III.	Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. III.
1645	XVI Exponi nobis nuper 16	1647	LXXIII Grata familiaritatis 73
"	XVII Ad curam nostram 17	"	LXXIV Salvatoris et Domini 75
"	XVIII Dum assiduos gravesque 18	"	LXXV Iniuncti nobis a Domino 76
"	XIX Pro nostri pastoralis 19	"	LXXVI Alias a felicitis recordat. 74
"	XX Indemnitati ecclesiarum 20	"	LXXVII In his apostolicae nostrae 77
"	XXI Indemnitati ecclesiarum 21	"	LXXVIII Cum, sicut accepimus 78
"	XXII Indemnitati ecclesiarum 22	"	LXXIX Maiestatis tuae nomine 79
"	XXIII Cum, sicut nobis nuper 23	"	LXXX Cum, sicut nomine 80
"	XXIV Cum venerabilis frater 24	"	LXXXI Romanus Pontifex 81
"	XXV Indemnitati ecclesiarum 25	"	LXXXII In his apostolicae nostrae 82
"	XXVI Quoniam nostro pastoralis 26	"	LXXXIII Inscrutabilis divinae 83
"	XXVII Pro nostro munere in his 27	"	LXXXIV Cum, sicut pro parte 84
"	XXVIII Ex incumbenti nobis 28	"	LXXXV Apostolatus officium nobis 85
"	XXIX Alias a venerabilibus 29	"	LXXXVI Cum castrum Montisveteris 86
"	XXX Cum alias, ex causis tunc 30	"	LXXXVII Commissi nobis a Domino 87
"	XXXI Alias pro parte 31	"	LXXXVIII Quamvis ecclesiae, etiam 88
"	XXXII Exigit a nobis pastoralis 32	"	LXXXIX Exponi nobis nuper fecit 89
"	XXXIII Constantis vestrae fidei 33	"	XC Romanus Pontifex 91
"	XXXIV Etsi pro cura nostri 34	"	XCI Exponi nobis nuper fecit 90
"	XXXV Nuper pro parte dilecti 35	"	XCV Sacri apostolatus 94
"	XXXVI Exponi nobis nuper 36	"	XCVI Romanum decet Pontif. 95
"	XXXVII Salvatoris et Domini 37	"	XCVII Alias emanarunt a felicitis 92
"	XXXVIII Cator, per obitum bonae 38	"	XCV Alias, pro parte 96
"	XXXIX Universalis ecclesiae 39	"	XCVI Onerosa pastoralis officii 93
"	XL Cum, sicut dilecti filii 40	"	XCVII Super universas orbis 97
"	XLI Conservacioni et 41	1648	XCVIII Interposita ad nos 98
"	XLII Cum, sicut maiestatis tuae 42	"	XCIX Cum unum Breve 99
"	XLIII Salvatoris et Domini 43	"	C Cum, sicut carissimus 100
"	XLIV Cum, sicut dilectus filius 44	"	CI Inter plurimas easque 101
"	XLV In supereminenti 45	"	CII Decet Romanum Pontif. 102
"	XLVI Etsi ea, quae pluribus 46	"	CIII In supereminenti milit. 104
"	XLVII Nuper pro parte 47	"	CIV Ex debito supremi 105
1646	XLVIII Prospero felicitique statui 48	"	CV Cum, sicut accepimus 106
"	XLIX Pastoralis officii nobis 49	"	CVI Quoniam divinae bonitati 107
"	L De tua singulari fide 50	"	CVII Nuper pro parte 108
"	LI Cum, iuxta sacrorum 51	"	CVIII In supereminenti 109
"	LII Ex iniuncto nobis 52	"	CIX Universalis Ecclesiae 110
"	LIII Nuper, pro parte 53	"	CX Exponi nobis nuper 111
"	LIV Circumspecta in omnibus 54	"	CXI Maiestatis tuae nomine 103
"	LV Exponi nobis nuper fecit 55	"	CXII Innotuit nuper nobis 112
"	LVI Alias a felicitis recordat. 56	"	CXIII Alias a felicitis recordat. 113
"	LVII Alias felicitis recordationis 57	"	CXIV Alias (felicitis recordationis 114
"	LVIII Ea quae pro felici 58	"	CXV Alias felicitis recordationis 115
"	LIX Cum, sicut accepimus 59	"	CXVI Zelo domus Dei 116
"	LX Exponi nobis nuper fecit 60	"	CXVII Cupientes, ut debitus 117
"	LXI Exponi nobis nuper 61	"	CXVIII Universalis Ecclesiae 118
"	LXII Alias emanarunt a felicitis 62	1649	CXIX Nuper pro parte dilector. 119
"	LXIII Exponi nobis nuper fecit 63	"	CXX Nuper pro parte dilector. 120
"	LXIV Alias a felicitis recordat. 64	"	CXXI Nuper pro parte dilector. 121
"	LXV Alias emanarunt a felicitis 65	"	CXXII Animarum salutis paternae 122
"	LXVI Ea, quae pro religiosorum 66	"	CXXIII Cum, sicut non sino 123
"	LXVII Sacrosanctae militantis 67	"	CXXIV Apropinquat, dilectissimi 126
"	LXVIII Iniuncti nobis divinitus 68	"	CXXV Cum nos nuper sancti 125
"	LXIX Romanum decet 69	"	CXXVI Cum, sicut nuper 124
"	LXX Conservacioni et manu 70	"	CXXVII Pastoralis officii nobis 127
"	LXXI Alias, postquam nos 71	"	CXXVIII Cum alias nos, ad 128
"	LXXII Cum ad componendas 72	"	CXXIX Etsi, pro cura nostri 129

Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. iii.	Edit. Taur. Tom. xv.	Edit. Rom. Tom. vi, part. iii.
1649	CXXX In supremo militantis . . . 130	1653	CLXV Cum, sicut accepimus. . . 165
"	CXXXI Alias pro parte 131	"	CLXVI Alias a nobis emanarunt . 166
"	CXXXII Inter cetera quae ad . . . 132	"	CLXVII Cum occasione 167
1650	CXXXIII Dudum felicitis recordat. . 133	"	CLXVIII Exponi nobis nuper fecit 168
"	CXXXIV Pontificia sollicitudo . . . 134	"	CLXIX Sacrosanctae militantis. . 169
"	CXXXV Exponi nobis nuper fecit 135	"	CLXX Redemptoris nostri, qui . 170
"	CXXXVI Propensa nostra in 136	"	CLXXI Alias pro parte 171
"	CXXXVII Cum ob sacri iubilaei . . . 137	"	CLXXII Etsi, pro cura nostri . . . 172
"	CXXXVIII Etsi alias felicitis recordat. 138	"	CLXXIII Cum nuper ad notitiam . 173
"	CXXXIX Eximii maiestatis tuae . . . 139	"	CLXXIV Cum, sicut accepimus. . . 174
"	CL Ex more Sedis Apostolicae 140	"	CLXXV In supremo militantis . . . 175
"	CLII Ad universalis Ecclesiae 141	"	CLXXVI Exponi nobis nuper 176
"	CLIII Facta fraternitati tuae 142	"	CLXXVII Cum, sicut accepimus, . . 177
"	CLIII Commissa nobis 143	"	CLXXVIII Nuper pervenit ad aures 178
"	CLIV Alias per felicitis recordat. 144	1654	CLXXIX Salvator et Dominus 179
"	CLV Alias pro parte 145	"	CLXXX Exponi nobis nuper 180
1651	CLVI Cum alias, ex causis 146	"	CLXXXI Diuturna experientia . . . 181
"	CLVII Cum nos, ex causis 147	"	CLXXXII Salutis humanae amator. 182
"	CLVIII Cum sicut nobis innotuit . 148	"	CLXXXIII Alias a venerabilibus. . . 183
"	CLIX Ex incumbenti nobis 149	"	CLXXXIV Ut in parvis regularium . 184
"	CL Conservatori et manu 150	"	CLXXXV Nuper, pro parte 185
"	CLI Cum alias dilectus filius 151	"	CLXXXVI Cum, sicut accepimus, . . 186
"	CLII Alias felicitis recordationis 152	"	CLXXXVII Nuper pervenit ad aures. 187
1654	CLIII Nuper pro parte dilecti 153	"	CLXXXVIII Exponi nobis nuper 188
"	CLIV Dudum felicitis recordat. . . . 154	"	CLXXXIX Salvator et Dominus 189
"	CLV Exponi nobis nuper 155	"	CXC Illis, quae pro stabilienda 190
"	CLVI Pastoralis officii, quo 156	"	CXCI Salvatoris et Domini 191
"	CLVII Instaurandae regularis 157	"	CXCII In eminenti Sedis 192
"	CLVIII Exponi nobis nuper fecit 158	"	CXCIII Pastoralis officii nobis. . . 193
"	CLIX Alias felicitis recordationis 159	"	CXCIV Hodie in consistorio 194
"	CLX Alias a nobis emanarunt 160	"	CXCV Alias, per nostras in 195
"	CLXI Militantis Ecclesiae 161	"	CXCVI Nuper pro parte dilecti. . . 196
1653	CLXII Cum nuper, non sine 162	"	CXCVII Ex Romani Pontificis 197
"	CLXIII Cum nuper, non sine 163	"	CXCVIII Apostolatus officium, nullo 198
"	CLXIV In supremo iustitiae 164	"	CXCIX Exponi nobis nuper 199

ERRATA-CORRIGE

Pag. 53	DCLXXXVIII	Legit: DCLXXXIII	Pag. 92	DCVII	Legit: DCCVII.
" 224	DCCLXXX	— DCCLXX	" 736	CLXXI	— CLXXII.

INDICULUS
SS. PONTIFICUM CONSTITUTIONUM
QUAE IN TOMO XV
EXTRA ORDINEM CHRONOLOGICUM VAGANTUR.

Datum A. D.	Pag.	Datum A. D.	Pag.
PIUS V.		URBANUS VIII.	
1 Octobris 1567	Ex omnibus afflictionibus . . . 92	10 Maii 1624	Ex illo die 546
SIXTUS V.		21 Octobris 1624*	Superni conditoris. . . . 418
CLEMENS VIII.		12 Iulii 1632	Exponi nobis nuper fecit. . 42
13 Decembris 1589	Nostri Pastoralis officii . . . 320	20 aprilis 1637	Ex iniuncto nobis desuper 475
PAULUS V.		28 Septembris 1639	Ad Romani Pontificis . . . 16
29 Octobris 1594	Sedes Apostolica 594	19 Martii 1641	Cum sicut dilectus filius Io- annes Merinero 265
GREGORIUS XV.		28 Iulii 1644	Ne insulae Melitanae** . . . 473
6 Februarii 1608	Ex iniuncto nobis desuper 289	INNOCENTIUS X.	
22 Ianuarii 1618	Caelestis regis 321	14 Maii 1648	Cum sicut accepimus . . . 713
(absque data)	Sacri apostolatus 595	(absque data)	Indemnitati ecclesiarum . . . 369
29 Maii 1693	Alias a fel. rec. Paulo PP. V 289		

* Huiusmodi datum habetur ex tom. XIII, pag. 233a.
** At huiusmodi habetur suo ordine in hoc tomo, pag. 325.

INDEX

LECTIONUM, VEL MENDOSARUM, VEL DUBIARUM

EDITIONIS ROMANAE

QUIBUS OPPONUNTUR SINGULIS SINGULAE EMENDATIONES VEL LECTIONES

NOSTRAE EDITIONIS.

(Vide Adv. tom. xi pag. xii).

Advert. In numerandis lineis a parte superiori paginarum editionis Romanae nulla habetur ratio rubricarum et titulorum quando ab hisce incipit pagina vel columna. Viceversa in lineis numerandis ab infra nostrae editionis nulla habetur ratio notarum.

<i>Edit. Rom. Main. Tom. vi, Part. II.</i>				<i>Edit. Taur. Tom. xv.</i>			
<i>Pag.</i>	209 b	linea 7	vel, aut ipsi *	<i>Pag.</i>	1 b	linea 2	vel veniant ipsi
»	210 a	» 10	in	»	2 b	» 6	ex
»	211 b	» 3	deserta	»	4 b	» 19 ult.	deserto
»	213 a	» 20	hominis	»	6 b	» 3 ult.	homine
»	213 b	» 3	reipublicae	»	7 b	» 3	respublica
»	213 b	» 28	actus nonnullorum	»	7 b	» 3 ult.	actus ac nonnullorum
»	213 b	» 36	expectata	»	8 a	» 6	spectata
»	214 a	» 8 ult.	convalescat	»	8 a	» 1 ult.	convalescant
»	214 b	» 9	quae	»	9 a	» 16	qua
»	214 b	» 17	vitare	»	9 a	» 22	vitari
»	214 b	» 18	Sicque	»	9 a	» 24	Sique
»	214 b	» 27	aggravant	»	9 a	» 33	aggravans
»	215 a	» 6 ult.	iudicium	»	10 b	» 9	ad iudicium
»	215 b	» 4	expressa	»	10 b	» 18	expressam
»	215 b	» 6	incerta	»	10 b	» 19	insertam
»	215 b	» 33 ult.	versantur	»	11 a	» 8	vertantur
»	216 a	» 6	te, cum	»	11 b	» 4	tecum
»	217 b	» 26	expressa . . . inserta	»	14 a	» 4	expressam . . . insertam
»	218 a	» 17 ult.	habentes	»	15 a	» 8	habemus
»	218 a	» 7 ult.	ante	»	15 a	» 19	a te (?)
»	218 b	» 10	etiamsi	»	15 a	» 8 ult.	etiam
»	221 a	» 15	nuncupatarum	»	19 a	» 22 ult.	nuncupatae
»	221 a	» 1 ult.	inhabilitates	»	19 b	» 19	habilitates
»	222 a	» 9 ult.	ducti	»	21 a	» 16	ductos
»	222 b	» 6	Collectorem. Nuncium	»	21 a	» 10 ult.	collectorem, nuncium
»	222 b	» 22	officiales	»	21 b	» 4	officialis
»	222 b	» 25	sessionem	»	21 b	» 7	laesionem
»	222 b	» 10 ult.	afficiet	»	21 b	» 1 ult.	efficiet
»	223 a	» 2 ult.	contenta	»	22 b	» 12 ult.	contentis

* Eadem tamen lectio habetur etiam pag. 81 b lin. 14, nostrae editionis.

Pag.	23 b linea	3	itaque, sicut
223 a	10 ult.	itaque	
224 a	18	fuert	
224 a	25 ult.	etiam in	
224 b	12	recepturam	
225 a	17	posse	
225 b	27	vicarium	
225 a	7 ult.	absentes	
225 b	13	habeant	
225 a	18 ult.	runt	
224 a	23	sive in aliis	
225 a	23 ult.	apponat	
225 a	16 ult.	decretum	
225 a	11	modiis	
225 b	17 ult.	quae	
225 b	7	eiusdem	
225 b	26 ult.	commodis	
225 b	6 ult.	tam	
225 a	1	revocari posse	
225 b	23 ult.	subiectis	
225 b	40 ult.	cura	
225 a	35 ult.	digna	
225 a	28 ult.	moraveris	
225 a	21-22	expressa... inserta	
225 a	12 ult.	initorum	
225 b	24	praestiterint	
224 b	26 ult.	si	
224 b	21 ult.	illae	
225 a	8	auctoritate	
225 b	24 ult.	notarii	
227 b	1	eidem	
227 a	10 ult.	ministerium	
228 a	16 ult.	praecipimus, ut	
228 b	11	mature	
228 b	23 ult.	non facta expressione	
242 a	16	non	
245 b	4 ult.	praescriptum	
248 b	36 ult.	quatenus	
250 a	26 ult.	minime	
250 b	4	digni	
250 b	9	declarationem	
260 a	27	illa	
261 b	21 ult.	proferunt	
261 b	19 ult.	volentes	
262 b	25	locis	
262 a	27	concesserit	
263 a	28	conventuum	
263 a	16 ult.	conferendum	
263 a	8 ult.	possis	
263 b	7 ult.	conventuum	
264 a	13	eisdem	
265 b	1	conventus	
266 a	12	patentes	
266 a	17	et	
267 a	5	cum	
267 b	27 ult.	interpretari	
268 a	13	favore et instantia	
268 a	16	generali	
269 a	17	tyranni de	
23 b	10 ult.	fuert	
24 a	19	etiam	
24 b	12	recepturam	
25 a	3 ult.	possint	
27 a	14	in vicarium	
28 a	10	absentium	
28 a	16 ult.	se habeant	
29 a	5 ult.	stabilita sunt	
31 b	1 ult.	sive in Indiis sive in aliis	
35 a	5	apponant	
37 a	6	secretum (?)	
38 a	17	mediis	
38 b	5	qua	
38 b	15 ult.	ac eiusdem	
39 a	21	commodius	
39 a	3 ult.	tamen	
41 a	12	revocari posse	
42 a	6	subiectorum (?)	
45 a	13 ult.	cura competat	
47 b	20	dignae, (vel digno)	
47 b	27	moraveris	
49 a	10-11	expressam... insertam	
49 b	1	initorum	
49 b	6 ult.	praestiterunt	
51 b	14	ii	
51 b	20	ille	
53 b	20 ult.	auctoritate apostolica	
54 b	24	notarii publici	
55 b	9 ult.	si eidem	
56 b	5	ministerium	
57 a	17 ult.	praecipimus, ut	
57 b	10	mature perpenso	
58 a	3	(?)	
63 a	3	nos	
70 a	19	praescriptum irrepserunt	
72 b	4 ult.	an, quatenus	
75 a	7 ult.	uti minime	
76 b	4	dignae	
77 a	10 ult.	derogationem (?)	
78 a	12 ult.	illae (?)	
78 b	3 ult.	proferunt	
78 b	1 ult.	violenter (?)	
80 a	21	personis (?)	
80 a	23	concesserat	
81 a	8	conventum	
81 a	7 ult.	conferendis (?)	
81 b	2	possit	
82 a	24	conventum	
82 a	2 ult.	ab eisdem	
84 b	4	conventus Cracoviensis (?)	
85 a	1	patentes	
85 b	5	ut	
86 b	4 ult.	eum	
88 a	15	interpretari debere	
88 b	11	favorem et instantiam	
88 b	13	generali edita	
90 a	21	tyrannide	

Pag.	23 b linea	3	itaque, sicut
269 b	13	ac in totum	
269 b	1 ult.	tenerentur	
270 a	12	ut	
272 a	25 ult.	discendens	
272 a	22 ult.	impugnet	
272 b	39-40	bifarium	
272-273		damnationes	
273 a	1-2	cum perfecta	
273 a	31	est	
277 b	32 ult.	et	
277 b	15 ult.	valeant	
280 a	2	universis	
280 a	13	opportune	
280 b	2	imposterum	
282 b	29 ult.	huiusmodi	
284 a	11	comperit	
284 a	18 ult.	aurea	
284 a	3 ult.	dilatam namque	
284 b	6	adeundis	
284 b	10	substitutionem	
284 b	19	ascendentia	
284 b	22 ult.	deponendis	
285 b	14 ult.	propagandam et dilatan-	
		dam.	
285 b	12 ult.	dilatione	
285 b	4 ult.	omnimoda	
286 a	8	ascendentia	
286 a	21	ac credita dictorum	
286 a	11 ult.	tantum	
286 b	4	residentes	
286 b	28	viderentur	
286 b	8 ult.	aliae	
287 a	28	affectum	
287 b	4	eo	
287 b	18	datae	
287 b	31	nuncupato	
288 a	23	fundatos et dotatos	
288 a	21 ult.	praedictos	
288 b	23	mutum	
288 b	32	eorum	
289 a	1	nec	
289 a	22	habendis	
289 a	17	quod	
290 a	5 ult.	praepudicia	
292 a	10	nuncupati sub	
292 a	15	factas	
292 a	21	sortitos	
292 a	28 ult.	praetensa	
292 a	12 ult.	indebitaque et illicita	
292 a	18 ult.	quae	
294 b	22 ult.	aliis	
295 b	8	et titulo	
297 a	20 ult.	civitates	
298 b	4	statim	
298 b	24	II	
299 a	28 ult.	multiplicis	
91 a	2	ac si in totum	
91 b	15	ac tenerentur	
91 b	16 ult.	et	
95 b	13 ult.	decadens	
95 b	11 ult.	repugnet	
96 b	6	bifariam	
97 a	5	damnationis	
97 a	6	cum charitate perfecta	
97 b	5	erat	
104 b	1	ex	
104 b	19	valeat	
108 a	6	universalis	
108 a	14	opportunae	
108 b	20 ult.	aut imposterum	
112 a	16	huiusmodi favorem	
112 b	19 ult.	competit	
113 a	12	area	
113 a	13 ult.	dilatandamque mittendo-	
		rum	
113 a	5 ult.	edendis	
113 a	1 ult.	substitutione	
113 b	9	ascendentibus	
113 b	4 ult.	depromendis	
115 b	5	propagandi et dilatandi	
115 b	6	dilatatione	
115 b	14	commoda	
115 b	25	ascendentibus	
115 b	2	ac credita, dictorumque	
116 a	8 ult.	tamen	
116 b	7	residentes elegimus et de-	
		claravimus	
116 b	12 ult.	videretur	
117 a	22	alia	
117 b	15	affectu	
118 a	16	ea	
118 a	13 ult.	datas	
118 b	2	numero	
119 a	17	fundati et dotati	
119 a	1 ult.	praeditos	
119 b	2 ult.	nutum	
120 a	7	ad eorum	
120 b	2	vel	
120 b	23	habendis servatis	
121 a	16 ult.	quo	
124 a	16	praepudicialia (?)	
126 b	14	nuncupati, et sub	
126 b	20	facta	
126 b	26	sortita	
127 a	7	praetensas	
127 a	25	indebiteque et illicito	
127 b	1 ult.	qua	
131 a	4	alias	
132 a	18	ex titulo	
134 b	6 ult.	civitatem	
136 b	15	ut, statim	
136 b	7 ult.	III	
137 b	11 ult.	(?)	

Pag. 301 a	lines 3 ult.	sufficienti	Pag. 140 b	lines 2 ult.	sufficienti illorum
" 302 b	" 6	quae	" 141 a	" 5 ult.	qua
" 302 b	" 25 ult.	quae	" 141 b	" 20 ult.	qui
" 302 b	" 20 ult.	eorumdem	" 141 b	" 15 ult.	earumdem
" 303 b	" 1	eo quo	" 142 b	" 14 ult.	ex quo
" 304 a	" 13	seu succedere	" 143 b	" 17 ult.	succedere
" 301 b	" 31 ult.	institutam	" 145 a	" 6	instituta
" 302 a	" 3	civitatem praedictam	" 145 a	" 3 ult.	civitatem praedictam
" 305 a	" 27 ult.	occasionem	" 146 b	" 17	occasionem
" 305 a	" 8 ult.	duo Montis	" 146 b	" 6	duo per Montis
" 305 b	" 11	per eorum	" 147 a	" 11	praediorum (?)
" 305 b	" 20	ad notitiam	" 147 a	" 20	ad notitiam nostram per-
					venit
" 305 b	" 12 ult.	pastoris familias	" 147 b	" 20	patris familias
" 305 b	" 8 ult.	per dictarum	" 147 b	" 24	praedictarum
" 307 a	" 7	comprehendi	" 149 b	" 2	comprehendi posse
" 308 b	" 1 ult.	retrahentur	" 152 a	" 2 ult.	retrahantur
" 309 a	" 17 ult.	exigendi	" 153 a	" 7	exigendis
" 310 a	" 10	posse	" 154 a	" 11	non posse *
" 313 a	" 13	ipsos	" 158 b	" 12 ult.	inter ipsos
" 313 b	" 29 ult.	quod	" 159 b	" 3 ult.	quoad
" 314 b	" 9 ult.	praestaverunt	" 161 b	" 20	praestiterunt
" 314 b	" 2 ult.	positum	" 161 b	" 27	posito
" 315 b	" 23	et mulierum	" 162 a	" 6	ex mulierum
" 315 a	" 24 ult.	antiquam	" 162 a	" 15 ult.	antiquum
" 315 a	" 7 ult.	causam	" 162 b	" 8	causa
" 315 b	" 29	steterit	" 162 b	" 5 ult.	steterint
" 316 a	" 20	absoluta	" 163 b	" 8	obsoleta
" 316 a	" 35	distribuenda	" 163 b	" 23	distribuendorum
" 319 a	" 5 ult.	suam	" 168 b	" 11	tuam
" 319 b	" 5	et pastoralis	" 168 b	" 20	pastoralis
" 319 b	" 11 ult.	quoscumque	" 169 a	" 13 ult.	qualescumque
" 320 a	" 23 ult.	contigerit	" 169 b	" 1 ult.	contigerit, affixum
" 320 b	" 26 ult.	forma	" 170 b	" 6	formam
" 320 b	" 7 ult.	expressa inserta	" 170 b	" 21	expressa insertam
" 322 b	" 13	huiusmodi	" 173 a	" 9 ult.	huiusmodi adiuvari
" 322 b	" 15	laborantibus	" 173 a	" 7 ult.	laborantes
" 325 a	" 22	inter	" 177 a	" 16	super lite inter
" 326 a	" 27	institutum	" 178 b	" 15 ult.	institutum
" 326 a	" 6 ult.	observentur	" 179 a	" 14	observetur
" 327 b	" 9 ult.	sibi	" 181 a	" 7 ult.	tibi
" 327 b	" 8 ult.	suos	" 181 a	" 6 ult.	tuos
" 328 b	" 2 ult.	se	" 183 a	" 5	te
" 329 a	" 18 ult.	possint aut debeant	" 183 b	" 16	possint aut debeant
" 329 a	" 14 ult.	suis suorum	" 183 b	" 19	tuis tuorum
" 329 b	" 1	alia	" 183 b	" 9 ult.	alias
" 329 b	" 31 ult.	quoscumque	" 184 a	" 14 ult.	quoscumque
" 329 b	" 17 ult.	exemptione	" 184 a	" 6	exemptione
" 331 a	" 10	super	" 188 a	" 10 ult.	sub
" 331 b	" 11	episcopalis archiepi-	" 187 a	" 1	episcopales archiepi-
		scopalis			scopales
" 333 a	" 6	solitas	" 189 a	" 15	solitas
" 333 b	" 22 ult.	si	" 190 a	" 9 ult.	sibi
" 334 a	" 11	ei praestita	" 190 b	" 20 ult.	praestita, ei
" 334 a	" 16	faciendam	" 190 b	" 14 ult.	faciendas
" 334 a	" 23	dignitati	" 190 b	" 7 ult.	dignitatis

* At emendatio respuenda, nam particula negativa iam praecessit.

Pag. 334 b	linea 22 ult.	eiusdem	Pag. 191 b	linea 1 ult.	eisdem
" 334 b	" 1 ult.	nullo	" 192 a	" 23 ult.	nullo
" 336 a	" 7 ult.	quibuscumque	" 194 a	" 12 ult.	quicumque
" 337 b	" 28	sufficientes	" 196 a	" 23	sufficienter
" 354 a	" 11	« ut qui huiusmodi as-	" 197 b	" 19 ult.	« ut si, qui esset huius-
		sistens, alio titulo de eo-			modi dignior et perpetuus
		dem definitorio esset di-			in definitorio assistens,
		gnior, et perpetuus in			alio titulo de eodem de-
		definitorio existeret			finitorio existeret
" 354 a	" 14	sibi que eius	" 197 b	" 10 ult.	sibi que ius
" 356 a	" 23	custodiae	" 199 b	" 10	ac custodiae
" 338 b	" 7	auctoritatem	" 201 a	" 19 ult.	auctoritate
" 338 b	" 25	sedandarum	" 201 a	" 6	sedandarum
" 338 b	" 48	XIX	" 201 b	" 24	XX
" 339 a	" 29	facturam	" 202 a	" 11 ult.	facturam
" 339 b	" 32	Melevitanae	" 202 a	" 2 ult.	XX
" 340 a	" 21 ult.	expeditis	" 203 a	" 14	Melitae
" 340 b	" 22	factas	" 204 a	" 10	expediendis
" 341 b	" 11 ult.	primitus	" 204 b	" 10	factis
" 343 a	" 26 ult.	praedecessores	" 206 a	" 3 ult.	primitus
" 343 a	" 20 ult.	regula	" 208 b	" 8	professores
" 346 a	" 2	ex	" 208 b	" 14	regulae
" 346 a	" 14 ult.	etiam	" 212 b	" 17 ult.	ex quavis causa
" 347 a	" 20	derogatione specialis	" 213 a	" 5 ult.	etiamsi
			" 214 b	" 6	derogatione de illis eo-
					rumque totis tenoribus spe-
					cialis
" 347 b	" 6	qui in ea	" 215 a	" 10	in ea
" 347 b	" 26 ult.	quod	" 215 b	" 9	quoad
" 349 b	" 22 ult.	suis	" 218 b	" 17	tuis
" 349 b	" 16 ult.	quancumque	" 218 b	" 23	quancumque
" 350 a	" 8 ult.	expressi	" 219 b	" 19	expresso
" 351 a	" 10	si personaliter	" 220 b	" 14	personaliter, si
" 351 a	" 25	iidemque	" 220 b	" 11 ult.	iidem
" 356 a	" 29	regere	" 225 b	" 1	eos regere
" 356 a	" 17 ult.	gubernare	" 225 b	" 12	gubernari
" 361 a	" 12	illisque	" 232 b	" 10	illique
" 361 b	" 28	luculenter	" 233 a	" 3 ult.	sufficienter (?)
" 362 b	" 16	pertinentis	" 234 b	" 10 ult.	pertinentia
" 362 b	" 21 ult.	Sedi	" 235 a	" 23 ult.	Sedis
" 363 a	" 21 ult.	statuent	" 236 a	" 1	statuet
" 365 a	" 4 ult.	ullatenus	" 239 a	" 12	nullatenus
" 365 b	" 27 ult.	easdem	" 239 b	" 13	easdem
" 367 b	" 2	concessae et emanatae	" 242 a	" 20 ult.	concessas et emanatas
		concedendaeque et e-			concedendasque et orna-
		mandae			mandas
" 367 b	" 5	intelligantur	" 242 a	" 17 ult.	intelligatur
" 371 a	" 10 ult.	permittentes	" 245 b	" 2 ult.	permittens
" 371 b	" 33	adhiber	" 246 a	" 4 ult.	et extra
" 371 b	" 34	et extraetur	" 246 a	" 3 ult.	adhiberetur
" 372 a	" 7	rebusque	" 246 b	" 3 ult.	visisque
" 372 a	" 24	abolitionem	" 247 a	" 14	ablationem
" 372 a	" 25	a magistro	" 247 a	" 15	a magisterio (?)
" 372 b	" 4	unquam	" 247 b	" 21	nunquam
" 373 b	" 13	investiendis	" 249 a	" 9 ult.	investiendi
" 374 a	" 19 ult.	super	" 250 b	" 2	pro
" 374 b	" 27 ult.	avocamus	" 251 a	" 23	avocavimus
" 379 a	" 15	concursum	" 255 b	" 21	conversum

Edit. Rom. Main. Tom. vi, Part. II.

Table with columns for page number, line number, and text. Entries range from 380 b line 18 to 411 a line 24.

Edit. Taur. Tom. xv.

Table with columns for page number, line number, and text. Entries range from 256 a line 5 to 305 b line 12.

* Potius lege arbitrarius.
** Forsan legendum excipi.
*** Forsan arbitrarius.

Edit. Rom. Main. Tom. vi, Part. II.

Table with columns for page number, line number, and text. Entries range from 411 a line 24 to 425 a line 15.

Edit. Rom. Main. Tom. vi, Part. III.

Table with columns for page number, line number, and text. Entries range from 2 a line 11 to 11 a line 1.

Edit. Taur. Tom. xv.

Table with columns for page number, line number, and text. Entries range from 305 b line 12 to 327 a line 5.

Pag.	11 b	9	millia . . . . .
"	11 b	31	decem et novem praedictorum . . . . .
"	12 a	30	nuncupatus . . . . .
"	13 a	23 ult.	bella . . . . .
"	13 a	4 ult.	commorantium . . . . . consistentium . . . . .
"	13 b	23	quod . . . . .
"	13 b	28 ult.	eiusdem . . . . .
"	13 b	25 ult.	proportionibus . . . . .
"	14 a	27	ne . . . . .
"	15 a	7	illi . . . . .
"	15 a	24	vesci . . . . .
"	15 a	27	minime . . . . .
"	15 b	2 ult.	ob ex . . . . .
"	16 a	20	qui . . . . .
"	16 a	25	apostolicorum . . . . .
"	16 a	17 ult.	suis . . . . .
"	16 b	3	aut . . . . .
"	16 b	33 ult.	dispenses . . . . .
"	16 b	26 ult.	intra . . . . .
"	17 a	7	debitis . . . . .
"	20 a	14 ult.	reservatas . . . . .
"	20 b	12	conferendis . . . . .
"	20 b	13	providendis . . . . .
"	20 b	1 ult.	quod . . . . .
"	21 a	8	litteras . . . . .
"	21 a	13	expressa . . . inserta . . . . .
"	21 a	15	deferri . . . . .
"	21 a	24	si . . . . .
"	21 a	34	expedire . . . . .
"	22 b	19	discenda . . . . .
"	23 a	18 ult.	angustias . . . . .
"	24 a	7	duniquè . . . . .
"	25 b	8	et civitatum . . . . .
"	25 b	10	omnibus . . . . .
"	25 b	35	1643 . . . . .
"	26 a	5	latam . . . . .
"	27 b	9	reddendi . . . . .
"	28 a	12 ult.	diutinus . . . . .
"	28 b	17 ult.	disponendi . . . . .
"	28 b	16 ult.	ad . . . . .
"	28 b	10 ult.	videretur . . . . .
"	29 a	1	primi . . . . .
"	29 a	20	corpore . . . . .
"	29 a	27	collati . . . . .
"	29 a	19	subministretur . . . . .
"	29 a	30	pro tempore . . . . .
"	29 a	34	ut sub . . . . .
"	29 a	36	tradendos et consignandos . . . . .
"	29 a	36	quos . . . . .
"	29 a	4 ult.	unionis . . . . .
"	29 b	15	existentium . . . . .
"	29 b	18	in eadem diocesi et in . . . . .
"	29 b	34	locum maiorem . . . . .
"	29 b	44	diocesum quod . . . . .
"	29 b	18 ult.	abbatia . . . . .

"	345 a	3 ult.	millium . . . . .
"	345 b	21	decem praedictorum . . . . .
"	346 a	6	nuncupatus . . . . .
"	348 a	16 ult.	bella premitur . . . . .
"	348 b	6	commorantia . . . . . consistentia . . . . .
"	348 b	11 ult.	et quod . . . . .
"	349 a	9	eisdem . . . . .
"	349 a	12	pro portionibus . . . . .
"	349 b	21	nec . . . . .
"	351 a	13	illis . . . . .
"	351 a	11 ult.	vesci possent . . . . .
"	351 a	8 ult.	quibus voluit minime . . . . .
"	352 b	18	obex . . . . .
"	352 b	1 ult.	quibus . . . . .
"	353 a	5	apostolicorum vigore . . . . .
"	353 a	10 ult.	illis . . . . .
"	353 b	10	ut . . . . .
"	354 a	1	dispensare . . . . .
"	354 a	8	citra . . . . .
"	354 a	3 ult.	ut debitis . . . . .
"	359 b	16 ult.	reservata . . . . .
"	360 a	11	conferendi . . . . .
"	360 a	"	providendi . . . . .
"	360 b	16 ult.	et quod . . . . .
"	360 b	9 ult.	per litteras . . . . .
"	360 b	3 ult.	expressam . . . insertam . . . . .
"	360 b	1 ult.	vel differri . . . . .
"	361 a	10	quod, si . . . . .
"	361 a	20	expediri facere . . . . .
"	363 b	9	dicenda . . . . .
"	364 b	20	angustius . . . . .
"	365 b	18	undique . . . . .
"	368 a	20	civitatum . . . . .
"	368 a	22	in omnibus . . . . .
"	368 b	4	1645 . . . . .
"	369 a	3	ratam . . . . .
"	371 b	2	redeundi . . . . .
"	372 b	6 ult.	diutius . . . . .
"	373 b	14	disponendi, facultate . . . . .
"	373 b	15	ac . . . . .
"	373 b	22	videbitur . . . . .
"	373 b	9 ult.	S. Primi . . . . .
"	374 a	11	corporis . . . . .
"	374 a	18	collecti . . . . .
"	374 a	21	subministrentur . . . . .
"	474 a	21	per pro tempore . . . . .
"	374 a	25	sub . . . . .
"	374 a	27	tradendi et consignandi . . . . .
"	374 a	27	quot . . . . .
"	374 b	20	uniones fient . . . . .
"	374 b	3 ult.	existent . . . . .
"	375 a	1	et in . . . . .
"	375 a	18	Lacum Maiorem . . . . .
"	375 a	28	diocesum (ita quod . . . . .
"	375 a	4 ult.	abbatiae . . . . .

Pag.	29 b	14 ult.	unum abbatiae . . . . .
"	29 b	5 ult.	proprii . . . . .
"	30 a	20	cuius . . . . .
"	30 a	29	singularum . . . . .
"	30 a	37	apprehensa . . . . .
"	30 a	41	creare . . . . .
"	30 b	24	clauso . . . . .
"	30 b	35	iuris . . . . .
"	30 b	42	comprehendi . . . . .
"	30 b	10 ult.	auctoritate . . . . .
"	31 b	30	ascenderunt . . . . .
"	31 b	20 ult.	debeat . . . . .
"	31 b	17 ult.	affectum . . . . .
"	32 a	17	illis . . . . .
"	34 a	18	admittendo a dictis . . . . .
"	34 b	9 ult.	et una . . . . .
"	34 b	7 ult.	regno . . . congregato . . . . .
"	35 a	1	factam . . . . .
"	35 a	4	Praepositis . . . . .
"	35 a	32	quorum . . . . .
"	35 a	19 ult.	administret . . . . .
"	35 b	24	illa . . . . .
"	36 a	16	ipse . . . . .
"	36 a	30 ult.	opportuna . . . . .
"	36 a	28	compescendo . . . . .
"	36 b	27	voluimus . . . . .
"	37 a	21 ult.	sentiamus . . . . .
"	37 a	11 ult.	correctorem . . . . .
"	37 b	25 ult.	Brevi . . . . .
"	37 b	16 ult.	subiectae . . . . .
"	38 a	13	et conventus . . . . .
"	38 b	13	maiori . . . . .
"	38 b	22	subiectae . . . . .
"	39 b	19 ult.	privilegii sexceptis . . . . .
"	39 b	12 ult.	regni . . . . .
"	40 b	11 ult.	debere . . . . .
"	42 a	20	alias . . . . .
"	42 a	39	31 iunii . . . . .
"	42 a	8 ult.	instituti existunt . . . . .
"	42 b	15 ult.	existebant . . . . .
"	43 a	14 ult.	contrarientur . . . . .
"	43 b	35 ult.	Etsi . . . . .
"	43 b	10 ult.	nomine . . . . .
"	44 b	28	impositamque . . . . .
"	44 b	17 ult.	percipiendi . . . . .
"	45 b	5 ult.	quam . . . . .
"	46 b	10	controversiam . . . . .
"	47 b	33 ult.	exposito . . . . .
"	48 a	34	anno i . . . . .
"	48 b	17 ult.	quam . . . . .
"	49 a	34 ult.	deputatos . . . . .
"	49 b	8	hac . . . . .
"	49 b	37	ac . . . . .
"	50 a	3	anno i . . . . .
"	50 b	16 ult.	anno i . . . . .
"	51 a	33	anno i . . . . .

Pag.	375 b	1	unum, aliud abbatiae . . . . .
"	375 b	10	perpetui (?) . . . . .
"	375 b	9 ult.	unius . . . . .
"	376 a	1	singularum . . . . .
"	376 a	9	apprehensam . . . . .
"	376 a	18	. . . . . (locare?) . . . . .
"	376 b	20 ult.	clausa . . . . .
"	376 b	9 ult.	iuris reductionis . . . . .
"	376 b	2 ult.	comprehendi posse . . . . .
"	377 a	14	auctoritate iudicari debere . . . . .
"	378 a	1 ult.	ascenderent . . . . .
"	378 a	21	debebat . . . . .
"	378 b	23	effectum . . . . .
"	379 a	14	ullis . . . . .
"	382 a	25	. . . . . (?) * . . . . .
"	383 b	6	ex una . . . . .
"	383 b	8	regnum . . . congregatum . . . . .
"	383 b	15	factum . . . . .
"	383 b	19	propositis . . . . .
"	384 a	5	quarum . . . . .
"	384 a	25	administrent . . . . .
"	384 b	20 ult.	illi . . . . .
"	385 a	1 ult.	ipsi . . . . .
"	385 b	24	per opportuna . . . . .
"	385 b	27	compescendi . . . . .
"	386 a	4 ult.	voluimus . . . . .
"	387 b	1	sententiamus . . . . .
"	387 b	11	corrector . . . . .
"	388 a	19 ult.	Brevi . . . . .
"	388 a	10 ult.	subiectorum . . . . .
"	388 b	19	domus et conventus . . . . .
"	380 a	2	maioris . . . . .
"	389 a	12	subiectos . . . . .
"	391 b	2	privilegiis, exceptis . . . . .
"	391 b	9	et episcoporum regni . . . . .
"	392 a	14	debentibus . . . . .
"	395 a	10	aliâ . . . . .
"	395 a	"	. . . . . (?) . . . . .
"	395 b	11	institutus existit . . . . .
"	396 a	16 ult.	existebat . . . . .
"	397 a	12	non contrarientur . . . . .
"	397 b	23 ult.	Etsi nobis . . . . .
"	398 a	2	nominis . . . . .
"	399 a	21	impositumque . . . . .
"	399 b	1	praecipendi . . . . .
"	401 a	24	quam extraordinarias . . . . .
"	402 a	19	vel controversiam . . . . .
"	404 a	9	expositum fuisset . . . . .
"	405 b	23	anno n . . . . .
"	405 b	4 ult.	qua . . . . .
"	406 b	3	deputatos redigerentur . . . . .
"	407 a	10	hoc . . . . .
"	407 a	11 ult.	ad . . . . .
"	408 a	2	anno n . . . . .
"	409 a	2	anno n . . . . .
"	409 b	7	anno n . . . . .

* Forsan legendum remittendo dictis, sed postea ratam pro ratione legendum.

Edi. Rom. Main. Tom. vi, Part. III.

Edi. Taur. Tom. xv.

Pag. 52 a	linea 23	anno I	Pag. 411 a	linea 5	anno II
" 52 a	" 34 ult.	Deus Patris	" 411 a	" 23 ult.	Filius Patris
" 52 b	" 7	utriusque	" 411 b	" 18	utriusque
" 52 b	" 11	tutumque	" 411 b	" 22	totumque
" 53 a	" 29 ult.	universalibus	" 412 b	" 15 ult.	in universalibus
" 54 b	" 26 ult.	totius academiae	" 415 a	" 20	totius academiae rector existat, committimus, ipsique academiae
" 54 b	" 19 ult.	illamque	" 415 a	" 16 ult.	illarumque
" 55 a	" 5	et alias	" 415 b	" 8	et iuxta alias
" 55 a	" 33	et officialium	" 415 b	" 7 ult.	officialium
" 55 b	" 31 ult.	plantemur	" 416 b	" 23	plantemus
" 56 b	" 27	exactionem	" 418 a	" 15	exactionem
" 57 a	" 5 ult.	opportunae	" 419 a	" 9 ult.	opportuna
" 57 b	" 19	iurium	" 419 b	" 15	et iurium
" 58 b	" 1	ei	" 421 a	" 2	et
" 58 b	" 9	ad	" 421 a	" 11	ac
" 58 b	" 17	in re	" 421 a	" 18	ius in re
" 59 a	" 32 ult.	tollearum	" 422 a	" 24	talarum
" 59 a	" 14 ult.	quarumcumque	" 422 a	" 2 ult.	quorumcumque
" 59 b	" 13 ult.	incertandi	" 423 a	" 20 ult.	incertandi
" 60 a	" 23 ult.	1605	" 423 b	" 6 ult.	1605
" 60 b	" 8	1579	" 424 a	" 18 ult.	1578
" 60 b	" 29 ult.	quam	" 424 b	" 15	quin
" 61 a	" 7	Apostolica	" 425 a	" 6	Apostolicae
" 61 a	" 23	illa	" 425 a	" 22	illae
" 61 a	" 32	alia	" 425 a	" 12 ult.	alias
" 61 b	" 20	iudicationem	" 426 a	" 2	indicationem
" 61 b	" 9 ult.	ad illas tantum et pro tempore et personis	" 426 a	" 6	ad illas tantum pro tempore personas
" 61 b	" 8 ult.	illi	" 426 b	" 2	illis
" 61 b	" 2 ult.	sive	" 426 b	" 6	illis sive
" 62 a	" 21	nec eos	" 426 b	" 12 ult.	ne reos
" 62 a	" 12 ult.	imposterum	" 427 a	" 19 ult.	nec etiam similes extrahendi licentias et facultates imposterum
" 62 b	" 9	aut	" 427 b	" 2	ut
" 62 b	" 24	competentia	" 427 b	" 17	competentibus
" 62 b	" 35 ult.	immemorabilis	" 427 b	" 16 ult.	immemorabili
" 64 b	" 2	talea	" 430 b	" 3	taleas
" 64 b	" 8 ult.	eos	" 431 a	" 19	reos
" 65 b	" 18	immediato	" 432 a	" 18 ult.	mediato
" 65 b	" 25	confirmata et innovata	" 432 a	" 10 ult.	confirmatas et innovatas
" 67 a	" 26	illa	" 434 b	" 20	illae
" 67 b	" 21	qui	" 435 b	" 11	quae
" 68 b	" 1	et eorum	" 436 b	" 12 ult.	in eorum
" 68 b	" 6	ipsosque	" 436 b	" 7 ult.	ipsisque
" 69 a	" 24	illum	" 437 b	" 8 ult.	illam
" 69 a	" 18	universalibus	" 437 b	" 4 ult.	..... (?)
" 71 a	" 16	haeresi	" 440 b	" 8 ult.	haeresis
" 71 b	" 18	transferrent	" 441 b	" 17 ult.	transferent
" 72 a	" 30 ult.	et pensionum	" 442 b	" 20	ecclesiasticorum
" 73 a	" 9	recesserint	" 443 b	" 5 ult.	recesserit
" 75 a	" 8 ult.	ingrediendi	" 447 b	" 6	ingrediendo
" 75 a	" 7 ult.	ac	" 447 b	" 7	ad
" 75 b	" 27 ult.	datum	" 448 a	" 13	datam
" 76 b	" 28	Minoricensis	" 449 b	" 10	Maioricensis (?)
" 77 a	" 10 ult.	decreti irritantis	" 450 b	" 16 ult.	decreto irritante

Edi. Rom. Main. Tom. vi, Part. III.

Edi. Taur. Tom. xv.

Pag. 77 b	linea 6 ult.	secundi dicti	Pag. 451 b	linea 14	secundo dicti
" 79 a	" 18	dilectum	" 453 b	" 2	predilactum
" 79 a	" 32 ult.	1643	" 453 b	" 17	1645 (?)
" 79 b	" 33 ult.	requisiti fuerint	" 454 a	" 1	ult. requisitus fuerit
" 82 a	" 26	extra	" 458 a	" 19	quod extra
" 83 b	" 28	hortus	" 460 b	" 6	hortos
" 85 a	" 20 ult.	a te	" 463 a	" 13	vel a te
" 85 b	" 22	Minimorum	" 463 b	" 16	Minorum
" 86 b	" 23 ult.	habenda	" 465 b	" 9	facienda
" 93 a	" 19 ult.	et	" 475 b	" 21 ult.	aes
" 93 a	" 14 ult.	oneribus	" 475 b	" 16 ult.	pro dictis oneribus
" 93 a	" 10 ult.	fecerit	" 476 b	" 14	fecit
" 95 b	" 14 ult.	congregationis	" 479 b	" 21	congregationum
" 96 a	" 5	super	" 479 b	" 4 ult.	insuper
" 96 a	" 32 ult.	consignan ulterius	" 480 a	" 13 ult.	consignandas. Ulterius
" 96 a	" 13 ult.	pertinentia	" 480 b	" 6	pertinentium
" 96 a	" 12 ult.	earumque	" 480 b	" 8	earumque
" 96 b	" 29 ult.	oneramus cum ceteris	" 481 a	" 19	oneramus, et, quum ceteris
" 96 b	" 27 ult.	eiusdemque	" 481 a	" 20	eiusdem
" 96 b	" 18 ult.	reservatis	" 481 a	" 13 ult.	reservatas
" 96 b	" 7 ult.	quam	" 481 a	" 1	ult. qua
" 97 a	" 17	ullo	" 481 b	" 21 ult.	ulla
" 97 a	" 21	quoscumque	" 481 b	" 17 ult.	per quoscumque
" 97 a	" 18-17 ult.	inter vivos	" 482 a	" 16	inter vos
" 97 a	" 8 ult.	ut non quotannis integra	" 482 a	" 26	ut non quotannis quatuor millia scuta, sed in toto octennio integra
" 97 b	" 2	quos	" 482 a	" 7 ult.	aut quos
" 97 b	" 9	quemlibet	" 482 b	" 1	quolibet
" 97 b	" 17	eis quae	" 482 b	" 9	eisque
" 97 b	" 21	nobis	" 482 b	" 13	vobis
" 97 b	" 23	moderandi	" 482 b	" 15	mandandi
" 97 b	" 26 ult.	compescendo	" 482 b	" 2 ult.	compescendi
" 97 b	" 17 ult.	auctoritatem	" 483 a	" 8	auctoritate
" 98 a	" 2	possit	" 483 a	" 19 ult.	possint
" 98 a	" 10	expressis	" 483 a	" 10 ult.	expressis, concessis
" 98 a	" 28 ult.	anno II	" 483 b	" 20	anno III
" 99 a	" 20 ult.	haereticis	" 485 a	" 6 ult.	haeretici
" 99 a	" 17 ult.	oppidi	" 485 a	" 3 ult.	oppidum
" 99 a	" 8 ult.	Romani	" 485 b	" 8	Romani Pontifices
" 99 a	" 4 ult.	praebendas	" 485 b	" 13	praebendae
" 99 b	" 31 ult.	valent	" 486 a	" 13	vellent
" 99 b	" 25 ult.	Glaronae	" 486 a	" 14	Glaronae cantonis catholicos
" 101 a	" 22	certis	" 488 a	" 22	causis
" 101 a	" 28	vivere	" 488 a	" 28	alere
" 102 a	" 23	differentia	" 489 b	" 15 ult.	differentias
" 102 a	" 21 ult.	substituendis... delegandis	" 490 a	" 7	substituendos... delegandos
" 103 a	" 2	sessionem et conventum	" 491 a	" 15	sessionum et conventuum (?)
" 103 a	" 7 ult.	vel	" 491 b	" 9 ult.	vel in
" 103 b	" 12	legere, ut iura	" 492 a	" 11	Leges et iura
" 103 b	" 30	ita	" 492 a	" 12 ult.	vitae
" 103 b	" 40	veterum	" 492 a	" 2 ult.	votorum
" 104 a	" 3	metropolitanorum	" 492 b	" 13 ult.	metropolitanarum
" 104 b	" 29	tacite	" 493 b	" 4 ult.	licite

104 b	31 ult. sub	494 b	18 ult. extra
105 a	26 ult. illa	494 b	4 ult. aliâ
105 a	21 ult. illisque	495 a	1 illique
105 b	4 novissimo	495 a	18 ult. novissime
106 a	33 ult. vigore causae	496 a	4 ult. vigore et causâ
106 a	32 ult. extendendis	496 a	3 ult. extendendae
106 a	17 ult. sic fiant	496 b	13 quae sic fient (?)
106 a	29 illis	498 a	15 illi
108 b	18 simulantes	498 b	5 ult. similitates
107 a	18 faciendi... exigendi	500 b	13 ult. faciendâ... exigenda
110 b	1 insimulet	503 a	3 insimuletur
110 b	28 ult. V	503 a	4 ult. VIII
111 a	3 ecclesiasticos	503 b	9 ult. ecclesiasticus
112 a	28 sequuta	505 b	17 servata
112 b	4 praedicti	506 b	7 ult. primodicti
113 a	12 pluribus	507 a	10 pluries
113 a	14 et	507 a	13 ad
113 b	26 illis eorum	508 a	7 sub quibuscumque verborum
113 b	34 tenoribus	508 a	14 tenores
114 a	28 expressis	508 b	3 ult. expressus
114 b	23 desiderat	509 b	7 ult. desideret
115 a	4 concernunt	510 a	20 concernunt aut concernent
115 b	18 ult. non	511 b	8 nunc
116 a	24 permittitur	512 a	5 praemittitur
116 a	28 iura	512 a	9 iuri
116 b	8 apto	512 b	16 apti
116 b	27 ult. inserviet	513 a	8 inserviet
117 a	20 ult. praeceptoque	512 b	4 ult. praecepto
119 b	24 curam	517 b	14 ult. animarum curam
119 b	2 ult. litteris	518 a	4 tamen
120 a	21 extenderit	518 a	17 ult. extenderet
120 a	27 ult. suscepti	518 b	6 susceptis
120 a	21 ult. quoties	518 b	12 ... (?)**
120 b	26 in Domino	519 a	15 in Domino expedire iudicabimus
121 b	29 nonnulla	520 b	14 ult. nonnullorum
121 b	42 nuncupatur	520 b	1 ult. nuncupatam
121 b	17 ult. cathechesi	521 a	8 cathecheses
121 b	13 ult. diffuderint	521 a	12 diffuderit
121 b	6 ult. Maioli	521 a	19 Maioli
122 a	5 professionis	521 a	11 ult. professionem
122 b	29 ipsam quod	522 a	6 ult. ipsamque
122 b	4 ult. contraire	522 b	12 ult. contrariae
123 b	9 non trahatur	523 b	2 ult. ad iudicium non trahatur
123 b	24 ult. excommunicari	524 a	13 excommunicari non possint
124 a	33 paces	524 b	12 ult. pacis
124 a	25 ult. cienda	524 b	3 ult. facienda
124 b	25 ult. decretis	525 b	22 aliis decretis
125 a	28 temporum	526 a	9 ult. tempore
125 a	2 ult. serventur	526 b	15 ult. servetur
127 b	20 a iuriumque	528 b	21 iuriumque
127 b	21 debitorem	528 b	22 debitorum
129 a	24 ult. anno III	531 a	2 ult. anno IV

* At nunc deprehendo integram esse lectionem Mainardianam.
 ** Forsan quotidie.

Pag. 126 b	linea 15	voluimus	Pag. 531 a	linea 7	voluimus
127 a	17	anno III	532 b	5 ult.	anno IV
129 a	6	archiepiscopo	533 b	1	archiepiscopi
133 a	12 ult.	quadraginta	534 a	11	quadringenta
133 a	7 ult.	successoribus	534 a	17	successorum
133 b	25	ut	534 b	6	aut
133 b	35	portiones	534 b	16	portiones erant electi
133 b	42	cappellani	534 b	23	cappellaniis
133 b	47	ammittentium	534 b	28	ammittentium
134 a	9	ipse	535 a	20	ipso
134 a	25	1500	535 a	8 ult.	1050
134 a	31 ult.	propterea	535 b	6	praeterea
134 a	23 ult.	anno	535 b	15	annis
134 a	2 ult.	fuert	535 b	8 ult.	defuerit
134 b	5	defecisset	535 b	2 ult.	defuisset
134 b	38 ult.	simili	536 a	19 ult.	similia
134 b	37 ult.	cappellanos nuncupatos tantum	536 a	11 ult.	cappellanos et quoscumque beneficiatos tantum
134 b	36 ult.	etsi qui sint alios	536 a	12 ult.	et, si qui sint (inter) alios
134 b	14 ult.	distribuendarum	536 b	13	distribuenda
134 b	2 ult.	amissionem	536 b	18 ult.	amissionem
135 a	9	interfuert	536 b	15 ult.	interfuert
135 a	8 ult.	dicto regio cappellano	537 b	8	dictus regius cappellanus
135 b	14	debeant et teneantur	537 b	18 ult.	debeat et teneatur (?)
136 a	16 ult.	dicto	539 a	3	in dicto
136 b	15	quam	539 a	10 ult.	quem
137 a	19	omnia	540 a	20	per omnia
138 a	12 ult.	praedictarum	541 a	21	praedictorum
138 a	3 ult.	fuert	541 a	14 ult.	fuert
138 b	24	etiam	541 b	14	etiamsi
138 b	34 ult.	editis et	541 b	14 ult.	editis et edendis
138 b	29 ult.	Mazariensis	541 b	10 ult.	Mazariensis et Cataniensis
138 b	27 ult.	huiusmodi fundatione seu institutione si in aliquo obstat	541 b	7 ult.	huiusmodi fundationi seu institutioni si in aliquo obstat
139 b	34	230	544 a	8 ult.	250 (?)
139 b	50	ducentum	544 b	12	centum (?)
129 b	3 ult.	praevenire	547 a	4	provenire
130 a	30 ult.	excedat	547 b	4	excedat
130 a	26 ult.	minores	547 b	8	minoris
130 a	25 ult.	lapsu	547 b	9	casu
130 a	14 ult.	ex dictis	547 b	20	et dictis
130 a	12 ult.	durante	547 b	21	durantibus
130 b	26	huiusmodi pro huiusmodi pro quibus	548 a	19	huiusmodi pro quibus
130 a	22	comestabili	548 b	2 ult.	comestabili
130 a	27	fuert	549 a	3	fuert
141 a	5	unius	550 a	8	unus
141 a	9 ult.	electi	550 b	21	electus
131 b	24 ult.	ut licet	552 b	7 ult.	licet
132 a	35	Domino	553 b	8	in Domino
142 b	34 ult.	cunctas	554 a	10 ult.	cunctis
142 b	11 ult.	nuncupatur	554 b	13	nuncupatae
143 a	6	concilia	554 b	13 ult.	consilia
143 b	18	praebendae	555 b	19	praebendas
144 a	4	tenoribus	556 a	6 ult.	tenores
144 a	24 ult.	VIII	557 b	12	VII*

* Male in nostrâ notatione irrepit VIII.

Pag. 145 b linea 38	1647	Pag. 559 a linea 10	1648
" 146 a " 12	illorumque	" 559 b " 9	illorum
" 146 b " 18	(exceptis supradictis col- lectoribus ut infra de- putandis)*.	" 560 a " 2 ult.	(exceptis supradictis) col- lectoribus ut infra de- putandis
" 147 a " 2 ult.	eis.	" 561 b " 14 ult.	ea
" 147 b " 29 ult.	debuerint	" 562 a " 14 ult.	deberent
" 147 b " 27 ult.	exempla... impressa... subscripta... obsignata afflictatione... contritione	" 562 a " 12 ult.	exemplis... impressis... subscriptis... obsignatis
" 148 a " 16	afflictatione... contritione	" 562 b " 10 ult.	afflictationi... contritioni
" 148 a " 31 ult.	et	" 563 a " 14	ut
" 148 b " 20	alterius	" 563 b " 22	alterutrius (?)
" 148 b " 17 ult.	quo	" 564 a " 12	quae
" 149 a " 34 ult.	indigent	" 564 b " 21	indicant
" 149 b " 16	servatis	" 565 a " 19 ult.	servata
" 149 b " 14 ult.	conspicitur	" 565 b " 12	conspicit
" 150 b " 14 ult.	1748	" 567 a " 20 ult.	1648
" 151 b " 17 ult.	V	" 567 b " 10 ult.	VIII
" 151 b " 9 ult.	Nos	" 567 b " 2 ult.	Non
" 152 a " 9	qua	" 568 a " 17	quae
" 152 a " 17	supprimendam	" 568 a " 24	supprimere
" 152 a " 20	erigenda	" 568 a " 14 ult.	erigere
" 152 a " 23	transferri	" 568 a " 12 ult.	transferre
" 152 a " 34	X	" 568 b " 1	XIII
" 152 a " 17 ult.	aulam	" 568 b " 20	caulam
" 152 a " 15 ult.	praedicti	" 568 b " 22	praedictum
" 152 a " 3 ult.	territorii	" 568 b " 8 ult.	territorii
" 152 b " 24 ult.	sortiantur	" 569 a " 4 ult.	sortiatur
" 152 b " 16 ult.	praefati	" 569 b " 6	praefatum
" 153 a " 29	mensi	" 570 a " 6	mensis
" 153 a " 25 ult.	insignis	" 570 a " 22	insigniis
" 153 a " 7 ult.	votam	" 570 a " 3 ult.	totam
" 154 a " 18 (ad marginem)	nonis maii	" 571 b " 4	4 maii
" 154 a " 10 ult.	hos	" 572 a " 1	hoc
" 154 b " 3	argentorum	" 572 a " 13	argenteorum
" 154 b " 38	(non exclusis ditionibus) qui... inserviant	" 572 a " 3 ult.	(non exclusis ditionibus qui... inserviant)
" 154 b " 27 ult.	et	" 572 b " 13	aut
" 154 b " 12 ult.	insigna	" 572 b " 15 ult.	insigna
" 155 a " 9 ult.	alium	" 573 b " 10	alio
" 155 a " 4 ult.	petitur	" 573 b " 15	pariter (?)
" 155 b " 2	thesaurariis	" 573 b " 21	thesaurarii
" 155 b " 7	congregationis	" 573 b " 13 ult.	congregatio
" 155 b " 15	seu	" 573 b " 4 ult.	sess.
" 155 b " 16	quae	" 573 b " 2 ult.	quas
" 155 b " 16 ult.	xx	" 574 a " 9 ult.	xxiii
" 156 a " 23 ult.	ab aliquibus	" 575 a " 9	et ab aliquibus
" 157 a " 32 ult.	illis	" 576 b " 5	illi
" 157 a " 26 ult.	suos	" 576 b " 12	intra
" 157 a " 24 ult.	tornaturam	" 576 b " 13	tornaturarum
" 157 a " 6 ult.	tornaturam	" 576 b " 11 ult.	tornaturarum
" 158 a " 18	spectato	" 577 b " 5 ult.	expectato
" 158 a " 24 ult.	usus	" 578 a " 24	actus
" 158 a " 6 ult.	quocumque	" 578 a " 2 ult.	quoque
" 158 b " 6	etiamsi	" 578 b " 9	etiam, si
" 158 b " 19	proemia	" 578 b " 20 ult.	praemissa
" 158 b " 32	praestandum	" 578 b " 7 ult.	praesentandum
" 160 a " 4	causa	" 680 b " 0 ult.	cusa

Pag. 160 a linea 22	lique	Pag. 581 a linea 13	iidem
" 160 a " 38	alio gravi aere alieno	" 581 a " 14 ult.	aliud grave aes alienum
" 160 b " 12 ult.	commodo	" 582 a " 11 ult.	commodi
" 160 b " 11 ult.	declarandi	" 582 a " 9 ult.	declaranda
" 161 a " (rubr.)	Burgensi	" 582 b " 9 ult.	Bambergensi
" 162 a " 23	aliis	" 584 a " 12 ult.	alii
" 163 a " 31	fortuniis	" 585 b " 1 ult.	fortunis
" 163 a " 32	tutione	" 586 a " 1	tutione
" 163 a " 33	parcant	" 586 a " 2	pareant
" 163 a " 24 ult.	praesumant	" 586 a " 15	praesumerent
" 163 a " 5 ult.	concessissent	" 586 a " 7 ult.	concessisset
" 163 b " 4	sive post	" 586 b " 2	sive ante sive post
" 163 b " 10	praedictas	" 586 b " 7	praedicta
" 164 b " 6	altera	" 588 a " 9	edita
" 165 a " 11 ult.	An	" 589 a " 2 ult.	An quando
" 150 a " 1 ult.	1647	" 591 b " 15	1648
" 166 b " 5	auferri	" 592 a " 18	auferri iusserunt
" 166 b " 12	antea	" 592 a " 25	cum antea
" 166 b " 24 ult.	quantumvis	" 592 b " 18	quantivis
" 166 b " 5 ult.	sicque	" 592 b " 5 ult.	sique
" 167 a " 25	intimatio	" 593 a " 21	intimato
" 167 b " 13	aliqui	" 593 b " 9 ult.	aliquo
" 167 b " 16 ult.	VII	" 594 a " 21	VIII
" 167 b " 14 ult.	omnimodum	" 594 a " 8 ult.	commodum
" 167 b " 4 ult.	faciant	" 594 b " 4	facient
" 168 a " 26	gaudere possint	" 594 b " 9 ult.	gaudere poterunt quomo- dolibet in futurum, uti, frui, potiri et gaudere possint
" 168 a " 27	utpote	" 594 b " 9 ult.	utque
" 169 a " 7	debitae	" 596 a " 22	debita
" 169 a " 22	subditorumque	" 596 a " 4 ult.	subditorum, quam
" 169 a " 31	erudiendis	" 596 b " 5	iuvenibus erudiendis
" 169 a " 35	ministrorum	" 596 b " 9	ministrorum numero
" 169 a " 17 ult.	honoribus	" 596 b " 15 ult.	oneribus vel honoribus
" 169 b " 25	quorumcumque	" 597 a " 17 ult.	quorumcumque
" 169 b " 37	decrevimus	" 597 a " 5 ult.	decernimus
" 170 a " 1 ult.	iv	" 598 b " 6	v
" 170 b " 3 ult.	illisque	" 599 a " 13 ult.	illisque
" 171 a " 32	deque	" 599 b " 19 ult.	atque
" 171 b " 8 ult.	iv	" 600 b " 13 ult.	v
" 172 a " 15 ult.	valeant	" 601 b " 8	valerent
" 172 b " 18	possint	" 601 b " 3 ult.	possent
" 172 b " 3 ult.	vigebant	" 602 b " 2	vigeant
" 173 a " 19	concessi	" 602 b " 23	concesso
" 173 a " 18 ult.	posset	" 603 a " 13	possit
" 173 b " 17 ult.	librum	" 603 b " 5 ult.	liberum
" 174 a " 4 ult.	officium	" 604 b " 10 ult.	officiunt
" 175 b " 17 ult.	universalibus	" 607 a " 7	in universalibus
" 177 b " 31	sicut	" 609 b " 18 ult.	Si, sicut
" 178 a " 17	consultatores	" 610 a " 10 ult.	consultatores
" 179 b " 18	unum	" 612 b " 11	unam
" 180 b " 34 ult.	monachi	" 614 a " 17 ult.	monachos
" 180 b " 10 ult.	Pauli... praedecessoris nostri	" 614 b " 8	Paulo... praedecessore nostro
" 181 a " 3	divinae	" 614 b " 21	vivae
" 181 a " 26	observatur	" 615 a " 2	conseat
" 183 a " 26	exposito	" 618 a " 16	expositum fuit

Edit. Rom. Maen. Tom. vi, Part. III.

Pag.	184 b	linea 6	causa
»	184 b	» 19 ult.	partium, quoniam
»	186 a	» 14	praedicti
»	186 a	» 14	certis
»	187 b	» 27 ult.	coniuncti sunt
»	187 b	» 15 ult.	quia
»	188 a	» 3	in certis
»	188 a	» 6	Indiis
»	188 a	» 20	ac cum
»	188 a	» 29 ult.	dictosque presbyteros
»	188 a	» 28 ult.	coniuncti
»	188 a	» 16 ult.	cum eisdem, mestisque
»	192 b	» 23 ult.	gestant
»	192 b	» 11 ult.	ac
»	193 a	» 28 ult.	in
»	193 a	» 6 ult.	pie prompteque
»	193 b	» 20	fides
»	193 b	» 13 ult.	agnoscant
»	194 a	» 29 ult.	incendant
»	191 a	» 18 ult.	omnibus
»	191 a	» 8 ult.	indulta
»	191 b	» 3	quarumvis
»	190 b	» 11	quacumque
»	190 b	» 5 ult.	monasteriis
»	196 a	» 13	iunii
»	196 a	» 32	Rhenum
»	197 a	» 14	praedictis
»	198 b	» 26 ult.	signandae
»	199 a	» 39	valeant
»	199 b	» 7	adducta
»	199 b	» 17	copiam
»	199 b	» 22 ult.	praemissis
»	199 b	» 22 ult.	prohibitis
»	200 b	» 30	summa
»	200 b	» 18 ult.	constituto
»	201 b	» 22 ult.	arbitrari
»	202 a	» 19 ult.	nature
»	202 b	» 26	debitum
»	204 a	» 12	amissionis
»	204 a	» 35	ad
»	204 b	» 33	non
»	204 b	» 38	contigui
»	206 a	» 20	larem
»	207 a	» 9	debeant
»	207 a	» 14 ult.	eam
»	207 b	» 12 ult.	procedat
»	208 b	» 10	ac
»	208 b	» 29 ult.	ob praedicta
»	208 b	» 16 ult.	longe
»	208 b	» 9 ult.	de
»	209 a	» 15	cuius
»	209 b	» 7	per
»	209 b	» 39	praefatarum
»	210 a	» 9 ult.	servanda
»	210 b	» 12 rubr.	conventionem
»	210 b	» 25	fecit
»	211 a	» 5	datas

Edit. Taur. Tom. xv.

Pag.	620 a	linea 19	cusa
»	620 t	» 22	partium eidem hopistali constet. Quoniam
»	622 b	» 16	praedictis
»	622 b	» 17	ceteris
»	625 a	» 13 ult.	coniuncti
»	625 a	» 1 ult.	qui
»	625 b	» 17	certis
»	625 b	» 20	Indis
»	625 b	» 9 ult.	ac ut cum
»	626 a	» 13	dictisque presbyteris
»	626 a	» 14	conjugi
»	626 a	» 25	cum eisdem mestisis
»	629 b	» 6 ult.	gestatis
»	630 a	» 2	ad
»	630 b	» 10	qui
»	630 b	» 12 ult.	pie promptaeque
»	631 a	» 14	fideles
»	631 b	» 6	agnoscant omnes
»	632 a	» 14	incendant
»	632 b	» 4 ult.	ab omnibus
»	633 a	» 8	et indulta
»	633 a	» 18	quorumvis
»	634 b	» 1 ult.	quaecumque
»	635 b	» 9	monasterii
»	638 a	» 17	iulii (?)
»	638 a	» 1 ult.	triremium
»	639 b	» 19 ult.	praedicto (?)
»	642 a	» 8 ult.	assignandae
»	643 a	» 13	valeat
»	643 b	» 7	adductae
»	643 b	» 17	quodpiam
»	644 a	» 5	permissis
»	644 a	» 5	prohibitis
»	645 a	» 6 ult.	summam
»	645 b	» 17	constito
»	647 a	» 18	arbitrati
»	648 a	» 2	mature
»	648 b	» 1	habitum
»	650 b	» 6	amissionis
»	650 b	» 13 ult.	ac
»	651 b	» 12	sive non
»	651 b	» 17	contiguis
»	653 b	» 18 ult.	larium
»	655 a	» 18 ult.	debeant
»	655 b	» 13 ult.	etiam
»	656 b	» 15	praecedant
»	657 b	» 16	ad
»	658 a	» 8	sed ob praedicta
»	658 a	» 20	longae
»	658 a	» 15 ult.	et
»	658 b	» 9	cuiusvis
»	659 a	» 16 ult.	quae, per
»	659 b	» 17	praefatos
»	660 b	» 21	servanda foret
»	661 a	» 2	conversionem
»	661 a	» 14	facit
»	661 b	» 16	ac datas

Edit. Rom. Maen. Tom. vi, Part. III.

Pag.	212 b	linea 24	inducimus
»	212 b	» 26	cum
»	212 b	» 13 ult.	praesenten
»	212 a	» 1 ult.	vi
»	213 b	» 15	enses
»	213 b	» 2	vi
»	214 a	» 9	concesserit
»	214 a	» 24 ult.	bella
»	214 a	» 4 ult.	commorantium et consi- stentium
»	214 b	» 9	durante praedicto
»	214 b	» 29	et
»	214 b	» 15 ult.	eximatur
»	215 a	» 15 ult.	respective
»	216 b	» 1	a nobis
»	216 b	» 6	et pro
»	218 b	» 22 ult.	iudicem
»	219 a	» 5	expressas
»	219 a	» 15 ult.	latas
»	219 a	» 11 ult.	possint et valeant
»	219 b	» 5 ult.	pro te
»	220 a	» 22 ult.	illum
»	220 b	» 30	em
»	220 b	» 17 ult.	firmatum
»	221 a	» 34	religionis
»	221 a	» 37	omnimode
»	221 a	» 14 ult.	et
»	221 a	» 6 ult.	concedimus demum
»	222 a	» 9	etiam
»	222 a	» 4 ult.	excedentium
»	222 b	» 7	professorum
»	223 a	» 8	alios
»	223 a	» 36	cuiuslibet
»	223 b	» 21	quarum
»	223 b	» 21 ult.	resultantia
»	224 a	» 17 ult.	Congregationis
»	224 a	» 10 ult.	commutavimus
»	224 b	» 1	pro parte
»	224 b	» 35	fieri permissis
»	224 b	» 15 ult.	singulis
»	224 b	» 12 ult.	servanda
»	224 b	» 12 ult.	foret
»	226 b	» 29 ult.	attentari
»	227 a	» 19	vii
»	227 b	» 3	immediate
»	227 b	» 6 ult.	maiori
»	228 a	» 20	computandum
»	228 a	» 29	honore
»	229 b	» 16	illa
»	229 b	» 29	amissionis
»	229 b	» 30	poenas
»	229 b	» 31	incurrendas
»	229 b	» 5 ult.	consenserint

Edit. Taur. Tom. xv.

Pag.	664 a	linea 16	inducimur
»	664 a	» 18	prout cum
»	664 b	» 3	praesentes (?)
»	664 b	» 13	vii
»	664 b	» 2 ult.	ensis
»	665 a	» 2 ult.	vii
»	666 a	» 16 ult.	accesserit
»	666 b	» 21 ult.	bella, premitur
»	666-667	»	commorantes et consis- tententes
»	667 a	» 13	durante sexennio a praec- dicto
»	667 a	» 9 ult.	et quod
»	667 b	» 18	eximantur
»	668 b	» 2	respectu
»	670 a	» 14 ult.	nobis
»	670 a	» 9 ult.	pro
»	679 b	» 16 ult.	in iudicem
»	674 a	» 11	expressum
»	674 b	» 17	latis
»	674 b	» 21	possit et valeat
»	675 b	» 5	per te
»	676 a	» 12	illam
»	676 b	» 20	de
»	676 b	» 9 ult.	firmum
»	677 b	» 6	religiosos
»	677 b	» 9	omnimodae
»	677 b	» 20	ut
»	677 b	» 14 ult.	concedimus, Demum
»	678 b	» 19 ult.	etiamsi
»	679 a	» 5 ult.	excedentem
»	679 b	» 4	professores
»	680 a	» 12 ult.	alias
»	680 b	» 11	qua
»	680 b	» 17	cuiuslibet iuris
»	681 a	» 15 ult.	quam
»	681 b	» 15	resultante
»	682 a	» 12 ult.	Congregationi
»	682 b	» 7	commutamus
»	682 b	» 17	aut pro parte
»	683 a	» 9	permissis, fieri
»	683 a	» 13 ult.	singulis, eorum tenores
»	683 a	» 10 ult.	servata
»	683 a	» 10 ult.	foret, habentes
»	686 a	» 24	attentari, decernimus
»	686 b	» 27	viii
»	687 a	» 11 ult.	inciderit, in diem imme- diate
»	688 a	» 3	pro maiori
»	688 a	» 14 ult.	computandorum
»	688 a	» 5 ult.	onere
»	690 b	» 10	illae
»	690 b	» 23	amissionis
»	690 b	» 24	poenis
»	690 b	» 25	incurrendis
»	691 a	» 18	non consenserint

* Hanc emendationem nunc addimus, et lin. 14 n. edit. legendum v. pro iv.

Pag. 230 a linea 21 ult. Urbani praedecessoris pariter nostri

Pag. 691 b linea 14 ult. Urbani praedecessoris nostri litteris, necnon Bonifacii VIII praedecessoris pariter nostri

231 a 8 praeterea
231 a 6 ult. ut
231 b 8 quod qui
231 b 8 sub
232 a 20 fungimus
232 b 2 fis
233 b 3 produci
234 a 5 diffuse
234 b 20 ult. applicata
235 a 6 qua
236 b 19 litteris
237 b 7 canonicos
237 b 11 proenitentiariorum
237 b 8 ult. lecturae
238 a 25 in praedictis
238 b 12 ult. 1647
240 a 25 ult. quae
241 a 21 constituto
243 a 8 neque
243 a 14 expressis
244 a 12 exercendi
244 b 3 necnon
244 b 28 laborabat
245 a 11 Ordinarius
246 a 11 extra
246 b 13 congregatio
246 b 24 obaeratas
247 a 9 datum
247 b 16 ult. executiones
248 a 1 patrum
248 b 25 ult. valent
249 a 7 ferventibus
249 a 4 ult. libere
250 a 24 ult. cogitur
250 b 20 ult. et congregationis, non tamen earumque beneficia praedicto inquisitionis officio unita in totum, fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat ab eisdem decimis et illarum solutione immunes et exemptos esse volumus et decernimus ecclesias, etc.

692 b 8 ult. propterea
693 b 4 et
693 b 12 quodque
693 b 17 super
694 b 11 fungimur
695 a 15 ii
695 b 12 perduci
697 b 1 diffusae
698 b 17 ult. et applicata
699 a 11 quavis
701 b 6 lineis
703 a 3 canonicus
703 a 6 poenitentiariorum
703 b 14 lectores
703 b 1 ult. prout in praedictis
705 a 13 1648
707 a 2 ult. qua
708 b 21 ult. constituto
711 b 12 aequae
711 b 18 expressas
713 a 22 exercendo
713 b 9 ult. nec
714 a 17 laborat
714 b 19 ult. Ordinarios non
716 a 14 ult. vel extra
717 a 13 congregatione
717 a 24 oneratas
717 b 8 ult. datae
719 a 19 executionem
719 a 3 ult. patres
720 b 4 vellent
720 b 9 ult. ferventius
721 b 5 libro
722 b 13 ult. cogimur
723 b 5 ult. et congregationum (non tamen earum quae inferius descriptae sunt) ac militiarum regularium in universo dominio dictae Reipublicae Venetorum existentium; ac insuper alias sexdecim decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum super fructibus, redditibus et proventibus supradictis assignatarum et assignandarum, ab omnibus et quibuscumque patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis, et aliis ecclesiarum praelatis, ceterisque cuius-

cumque status, gradus, dignitatis et conditionis personis (exceptis dumtaxat venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, nec non dilectis filiis fratribus hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani, ac fratribus Mendicantibus praedictis, et insuper beneficiis ecclesiasticis officio sanctae inquisitionis haereticae pravitatis in dicto dominio instituto unitis, annexis et applicatis; quos cardinales ac fratres hospitalis praedicti ac beneficia praedicti inquisitionis officio unita, in totum, fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat ab eisdem decimis et illarum solutione immunes et exemptos esse volumus et decernimus) ecclesias, etc.

Pag. 251 a linea 31 pertinentia
252 a 15 ult. praedictis, a dictis
252 a 2 ult. moderandi
252 b 23 ult. non posse
252 b 15 ult. expressis
258 a 80 convertimus
258 a 34 et honoribus
258 b 16 illam
258 b 24 ult. et oppidi
259 b 2 ult. suppressionis
260 a 14 et pro tempore
260 a 16 exequi
260 a 11 ult. anno IX
253 a 27 ult. tandem
253 a 12 ult. moneta
253 b 2 in vectis
253 b 6 necessarium
253 b 27 consimili
253 b 28 cussa
253 b 27 ult. ad triginta
253 b 18 ult. concilii
253 b 8 ult. alio gravi aere alieno
253 b 8 ult. quod
253 b 2 ult. computatis
254 a 1 pretium
254 a 21 aere
254 a 30 continente
254 b 9 eos
255 a 25 imposita

Pag. 724 b linea 1 pertinentium
726 a 13 ult. praedictis assignamus; ac a dictis
726 b 1 mandandi
727 a 6 non possint
727 a 13 concessis
727 b 18 convertentes
727 b 21 honoribus et
728 a 20 ult. illa
728 b 11 oppidi
730 a 4 ult. subreptionis
730 b 11 pro tempore
730 b 14 excipi
731 a 3 anno X
731 a 14 ult. eandem
731 b 1 monetae
731 b 15 investis
731 b 18 necessariorum
731 b 1 ult. consimilis
732 a 1 cusa
732 a 15 triginta
732 a 14 ult. consilii
734 a 4 ult. aliud grave aes alienum
732 a 4 ult. quo
732 b 3 commutatis
732 b 6 partium
732 b 15 ult. aeri
732 b 7 ult. continenter
733 a 1 ult. vos
734 a 3 ult. posita

Pag. 255 b linea 16	praecipere	Pag. 735 a linea 13	percipi
" 256 a " 26	1651	" 736 a " 7	1653
" 256 a " 27	ix	" 736 a " 8	x
" 256 b " 30	tam non	" 736 b " 9 ult.	etiam
" 256 b " 28 ult.	ac	" 737 a " 4	ex
" 257 a " 6	esse	" 737 a " 6 ult.	esset
" 257 a " 14 ult.	directe	" 738 a " 1	directe vel indirecte
" 257 b " 6 ult.	liberi	" 738 b " 8 ult.	libri
" 260 b " 21	perniciosos	" 739 b " 1	perniciosum
" 260 b " 31	laici	" 739 b " 11	laica
" 260 b " 34	vel	" 739 b " 3	nec
" 262 b " 24 ult.	earum	" 742 b " 18	eorum
" 262 b " 5 ult.	quod	" 742 b " 5 ult.	quod ad
" 263 a " 16	ut	" 743 a " 20	et
" 263 a " 29	1652	" 743 a " 30	1653
" 263 b " 2	grado	" 743 a " 17 ult.	gradu
" 263 b " 12	impedire	" 743 a " 7 ult.	impediri
" 264 a " 21	aliqua	" 744 b " 11 ult.	aliquae
" 264 b " 39	clausas	" 744 b " 1 ult.	clausos
" 264 b " 5 ult.	V	" 746 a " 2	VIII
" 266 a " 15	existentium	" 747 b " 22	existentibus
" 266 b " 18 ult.	nunciis	" 748 b " 6 ult.	nuncii
" 267 b " 9	subrebat	" 749 b " 1 ult.	subrepat
" 268 b " 8	aere	" 751 b " 4	(?)
" 268 b " 13	futuram	" 751 b " 9	futurum
" 268 b " 17	nuncupata	" 751 b " 13	nuncupatae
" 268 b " 18	sita	" 751 b " 14	sitae
" 268 b " 33	formam	" 751 b " 11 ult.	formam
" 268 b " 44	neque	" 752 a " 2	atque
" 268 b " 43	illorum	" 752 a " 6	illorumque
" 269 a " 6	ut	" 752 a " 11 ult.	ut per
" 269 a " 19	totalis	" 752 b " 4	tot
" 269 b " 29	prohibentes	" 753 a " 4 ult.	prohibentis
" 271 b " 16	nuncupato	" 756 a " 12 ult.	nuncupati
" 273 b " 14	refectionem	" 757 b " 12	resecationem
" 273 a " 4	factae	" 758 a " 16 ult.	facere
" 273 a " 12	variis	" 758 a " 8 ult.	variis
" 273 a " 1 ult.	hibuisse	" 758 b " 5 ult.	tribuisse
" 273 b " 17	metem	" 759 a " 12	metam
" 273 b " 34	quocumque	" 759 a " 13 ult.	quocumque
" 274 b " 8	quam	" 760 b " 7	quum
" 274 b " 9	nos	" 760 b " 8	vos
" 275 a " 10	pendens	" 761 a " 13 ult.	pendent
" 276 a " 8 ult.	existentium	" 763 a " 2 ult.	existentibus
" 277 a " 30 ult.	additus	" 764 b " 20	additis
" 277 b " 2	etiamsi	" 765 a " 7	etiam, si
" 277 b " 5	recursum	" 765 a " 9	recursum habere
" 277 b " 20	defaectatum	" 765 a " 13 ult.	defaectatum
" 277 b " 24	quae	" 765 a " 10 ult.	quas
" 277 b " 26	angaris	" 765 a " 7 ult.	Augiensibus (?)
" 278 a " 22	1635	" 766 a " 14	1653
" 279 a " 16 ult.	substantationem	" 767 b " 2 ult.	substantationem
" 279 a " 10 ult.	impensas	" 768 a " 5	impensa
" 279 a " 5	institutas	" 768 a " 11	institutas
" 279 b " 27	contraria	" 768 a " 2 ult.	non contraria
" 279 b " 21 ult.	attentari	" 768 b " 16	attentari decernas
" 280 a " 3 ult.	factam fuisse	" 769 b " 10	facta fuisset
" 281 a " 2 ult.	asseramus	" 771 a " 12	(?)

Pag. 281 b linea 11	in monasterio sibi com-	Pag. 771 a linea 25	in monasteris sibi com-
" 181 b " 31 ult.	mentata	" 771 b " 9	mentatis
" 282 b " 3	conventuum	" 772 b " 24	conventum
" 282 b " 32	generalis	" 773 a " 9	generalis
" 282 b " 22 ult.	x	" 773 a " 20 ult.	xi
" 283 a " 5 ult.	titulus	" 773 a " 3 ult.	titulum
" 283 b " 17 ult.	dignitate	" 774 a " 9	ac dignitate
" 283 b " 30 ult.	principes	" 774 b " 21	principales
" 283 a " 7 ult.	existant	" 774 b " 1 ult.	existat
" 286 a " 14	nec non	" 774 b " 18	non obstantibus praemis-
" 286 a " 31	morte	" 778 a " 18	sis, nec non
" 287 a " 19	sic	" 778 a " 9 ult.	sit morte
" 287 b " 17 ult.	affectum	" 779 b " 11 ult.	sit
" 287 b " 10 ult.	damnaverimus	" 780 b " 11 ult.	affectu
" 287 b " 10 ult.	fuisse	" 780 b " 4 ult.	damnavimus
		" 780 b " 4 ult.	fuisset

URBANI VIII

CONSTITUTIONES

Ab anno decimo septimo pontificatus ipsius et deinceps.

An. C. 1639

DCLVIII.

Quod ministri provinciales Indiarum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia pro tempore existentes possint mittere commissarios, qui eorum nomine in capitulo generali suffragium ferant.

**Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis providentia ea quae in personarum regularium capitulis generalibus interdum sancita et auctoritate apostolica comprobata fuerunt, ipsam subinde rerum experientiam suadente, praesertim cum felici earumdem personarum statui et quieti opportune consulitur, immutat, in hisque suae sollicitudinis partes favorabiliter interponit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Causa huius Constitutionis.

§ 1. Alias siquidem in capitulo generali Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum de anno MDCXXV celebrato inter alia conditum fuit statutum tenoris sequentis, videlicet: *Caveant ex Indianis provinciis*

ministri provinciales, ne ad capitulum generale, vel, aut ipsi, vel commissarios suo nomine mittant, solis custodibus veniendi facultate concessa; nosque statutum huiusmodi, illius tenore inserto, confirmavimus et approbavimus, prout in nostris desuper in simili forma Brevis expeditis litteris², quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut nobis nuper exponi fecit dilectus filius Ioannes Marinero dicti Ordinis minister generalis, patres in capitulo generali eiusdem Ordinis in hac alma Urbe nostra novissime celebrato congregati ministris provincialibus praedictarum provinciarum Indiarum antiquum ius quod habebant, ut ad capitulum generale commissarios eorum nomine suffragium laturos mittere possent, iustis ex causis restituendum esse censuerint: nobis propterea dictus Ioannes minister generalis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

¹ Pro *vel*, aut puto legendum esse *veniant*; aut potius *nisi veniant ipsi* (R. T.).

² Quas puto *desse* (R. T.).

Generalis supplicat Pontificem pro indulto prout in rubrica.

Cui Pontifex
assedit.

§ 3. Nos igitur, eiusdem Ioannis ministri generalis volis annuere volentes, illumque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ministris provincialibus dictarum provinciarum Indiarum, pro tempore existentibus, quod ad capitulum generale dicti Ordinis mittere possint commissarios, qui eorum nomine suffragium ferant, eâ tamen lege, ut tam commissarii, qui mittentur, quam etiam custodes, filii earum provinciarum respective sint, pro quibus mittentur, vel in eis incorporati sive in Indiis sive in aliis Europae partibus existant, dummodo ad electionis effectum non incorporentur; ac ut tam commissarii quam custodes praedicti a suis provinciis non aliter quam iuxta constitutiones generales Segobienenses eligantur; quodque, si commissarii et custodes huiusmodi in itinere decedant, suffragium suum nemini, etiam tamquam procuratori, absenti vel praesenti committere possint, ac idem in aliis etiam praelatis et vocalibus iuxta laudabilem dicti Ordinis consuetudinem servetur, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 4. Et insuper, pro commodiori praemissorum executione, constitutionem felicis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri, quae incipit: *His quae ad regularium personarum statum*, die IV martii MDC, pontificatus sui anno IX, editam¹ (qua cavetur, ut in provinciis dicti Ordinis in partibus Indiarum, praes-

sertim in Limensi provinciâ, ad magistratus provincialis seu quodlibet aliud dignitatis officium assumi non valeant alii dicti Ordinis religiosi, quam illi qui eiusdem provinciae alumni sunt, vel ad eam expresse ac nominatim missi in¹ Hispaniis, et cum ministri generalis aut commissarii Indiarum apud catholici Hispaniarum regis curiam assistentis litteris obedientialibus in illis provinciis incorporati fuerunt) innovamus, approbamus, et confirmamus; declarantes sub illis verbis *seu quodlibet aliud dignitatis officium*, in dictâ constitutione expressis, ministri provincialis, tam pro regendâ provinciâ, quam pro ferendo suffragio in capitulo generali designati vicarii provincialis, custodis, definitorum, guardianorum conventuum et vicariorum officia comprehendendi et comprehensa intelligi;

§ 5. Sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, et Sedis Apostolicae nuncios, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Quocirca dilectis filiis nunc et pro tempore existentibus dicti Ordinis commissariis generalibus in Indiis in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis latae sententiae, privationisque suorum officiorum, et perpetuae inhabilitatis ad alia obtinenda poenis, praecipimus et mandamus, ut praesentes litteras et in eis contenta quaecumque inviolabiliter servent, et ab aliis, ad quos spectat et spectabit, quomodolibet servari curent; alioquin, si eos hac in parte deliquisse compertum fuerit, ipso facto ad propriam provinciam regredientes, omni privilegio,

Nec aliter iudicari posse decernit.

Praemissa observari iubet.

Constitutionem
Clementis VII
confirmat.¹ Eam habes in tom x, pag. 571 (n. r.).¹ Ex loco parallelo legend. *ex* pro *in* (n. r.).

titulo, immunitate et exemptione privati remaneant; iniungentes et districte praecipientes dicto Ioanni, et aliis pro tempore existentibus Ordinis praedicti ministris generalibus, ut citra conniventiam quaecumque poenas praedictas contra transgressores debite executioni demandari faciant, onerando in his eorum conscientias.

Contrariis
derogat.

§ 7. Non obstante statuto et litteris nostris praedictis, aliisque apostolicis, et in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Ordinis et provinciarum praedictarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordini et provinciis, illorumque ministris generalibus, ac provincialibus et commissariis praedictis, aliisque superioribus, fratribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
credi mandat.

§ 8. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo

personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VI augusti MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 6 augusti 1639, pontif. anno XVII.

DCLIX.

Confirmatio decreti Congregationis Regularium circa delationem habitus fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Nobis pro parte dilecti filii Marci Antonii Bottonii, Bononiensis, Tertii Ordinis sancti Francisci commissarii generalis et procuratoris, nuper expositum fuit, quod inter generalia dicti Ordinis statuta, apostolicâ auctoritate confirmata, reperitur infrascriptum, videlicet:

Instantia com-
missarii genera-
lis.

§ 1. Religioni consulentes decernimus, ut, iuxta nostra apostolica privilegia, nostrorum habitus sit tunica talaris cum scapulari, veste, sive cucullo utrinque angulari, posteriori tamen angulo funiculum tangenti; pallium vero instar impluviae, nulla vel coloris vel formae differentiâ, ut eodem modo et colore, quem vulgo *beretinum* appellamus, omnes vestiantur.

Decretum Con-
gregationis Re-
gularium.

§ 2. Verum, quia fratres Ordinis alicubi aliquando a fratribus Ordinis Minorum eiusdem sancti Francisci Convventualium nuncupatorum super hoc de facto perturbantur: nobis propterea dictus exponens ad obviandum controversiis et litibus quibuscumque humiliter supplicari fecit, ut praefatum decretum, pro illius firmiori subsistentiâ, apostolicae confirmationis patrocinio communitate de benignitate apostolicâ dignaremur.

Cuius petitur confirmatio.

§ 3. Nos igitur, eundem exponentem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati,

Confirmatio decreti, de quo in rubrica.

§ 4. De venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, decretum praefatum, cum omnibus et singulis in eo contentis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 5. Decernentes illud necnon praesentes litteras valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac primodictis fratribus in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari, nec eos a quoquam, quavis auctoritate fungente, quomodolibet molestari, perturbari vel inquietari posse vel debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et

sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX septembris MDCXXXIX, anno XVII.

Dat. die 9 septembris 1639, pontif. anno XVII.

DCLX.

Facultas Georgio Conaero Scoto conceditur nominandi praepositum pro catholicis Angliae¹.

Dilecto filio Georgio Conaero,
clerico seu presbytero Scoto,
Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Romani Pontifices, gerentes in terris vices Eius, qui, relictis nonaginta novem ovibus in deserto², abiit ad unam quae perierat, postquam regnum Angliae ab ovile Ecclesiae Romanae et universalis Ecclesiae secessit, anxii semper et solliciti fuerunt, ne pusillus grex, quem sibi in eo regno praeservavit Dominus, a caulis catholicae fidei aut christianae unitatis et charitatis aberret; ac proinde aliquos pro temporum diversitate catholicis in eo regno degentibus praefecerunt, qui eos in spiritualibus dirigerent, et, prout opus esset, alios in fide stabilirent et confirmarent, alios humeris impositos ad gregem deportarent.

§ 1. Nos, quos pro officii nostri ratione eadem sollicitudo urget, attendentes nulum ad praesens in Anglia existere, qui commissâ a nobis auctoritate simile munus exerceat, volentes propterea aliquem in eo regno esse, qui sub praepositi no-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Aptius lege deserto (n. T.)

Romani Pontifices semper solliciti de catholicis Angliae.

Urbanus Georgio Conaero praepositum esse praeficiendi potestatem fecit.

mine interea, dum sanctae Sedi Apostolicae ita expedire videbitur, catholicos in spiritualibus dirigat, quaerentibusque, aut indigentibus, spirituale solamen prompte impendat, de tuâ fide, prudentiâ, integritate, catholicae religionis zelo et doctrinâ plurimum in Domino confisi, motu proprio, et ex certâ scientiâ maturâque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi facultatem nominandi praepositum in Angliae regno praedicto, qui omnibus catholicis in dicto regno existentibus, sive iis quos pro tempore existere contigerit, ad nostrum et Sedis Apostolicae beneplacitum, praesit in spiritualibus, et tamquam director spiritualis, cum facultatibus prope diem submittendis, praesideat, tenore praesentium concedimus et impertimur.

Derogatio contrariis.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X septembris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 10 septembris 1639, pontif. anno XVII.

DCLXI.

Sequitur Breve deputationis favore personae a praedicto Conaero seligendae¹.

Dilecto filio Georgio Conaero,
clerico seu presbytero Scoto,
Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Romani Pontifices, gerentes in terris vices Eius, qui, relictis nonaginta novem ovibus in deserto, abiit ad unam quae perierat, postquam regnum Angliae ab ovile Ecclesiae Romanae et universalis Ecclesiae secessit, anxii semper et solliciti

Prooemium prout in praecedenti.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

fuerunt, ne pusillus grex, quem sibi in eo regno praeservavit Dominus, a caulis catholicae fidei aut christianae unitatis et charitatis aberret; ac proinde aliquos pro temporum diversitate catholicis in eo regno degentibus praefecerunt, qui eos in spiritualibus dirigerent, et, prout opus esset, alios in fide stabilirent et confirmarent, alios humeris impositos ad gregem deportarent.

§ 1. Nos, quos pro officii nostri ratione eadem sollicitudo urget, attendentes, nulum ad praesens in Anglia existere, qui commissâ a nobis auctoritate simile munus exerceat, volentes propterea aliquem in eo regno esse, qui sub praepositi nomine interea, dum sanctae Sedi Apostolicae ita expedire videbitur, catholicos in spiritualibus dirigat, quaerentibusque, aut indigentibus, spirituale solamen prompte impendat, de tuâ fide, prudentiâ, integritate, catholicae religionis zelo et doctrinâ plurimum in Domino confisi, motu proprio, ac ex certâ scientiâ maturâque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, te praepositum in Angliae regno praedicto constituimus et nuncupari volumus, tibi, ut omnibus catholicis in dicto regno existentibus, sive iis quos pro tempore existere contigerit, ad nostrum et Sedis Apostolicae beneplacitum, in spiritualibus praesit, et tamquam director spiritualis, cum facultatibus prope diem submittendis, praesideas, licentiam et potestatem, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X septembris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 10 septembris 1639, pontif. anno XVII.

Deputatio, de qua in rubrica.

Derogatio contrariorum.

DCLXII.

In locum episcopi Pisaurensis subrogatur Gaspar archiepiscopus Athenarum, apud Ferdinandum Romanorum regem in Imperatorem electum nuncius, ut ipse archiepiscopi Treverensis processum videat et consideret¹.

Venerabili fratri Gaspari, archiepiscopo Athenarum, apud charissimum in Christo filium nostrum Ferdinandum Romanorum regem in imperatorem electum nostro et Sedis apostolicae nuncio,

Urbanus Papa VIII.

*Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.*

Recenset
mandatum sub
die xix iunii
MDCXXXV episcopo
Pisaurensi
datum.

§ 1. Postquam annis retroactis, non sine animi nostri molestia, nobis innotuerat, venerabilem fratrem Philippum Christophorum, archiepiscopum et electorem Treverensem, ac episcopum Spirensis monasteriique S. Maximini Ordinis sancti Benedicli eiusdem dioecesis Treverensis commendatarium, per milites charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum regis catholici fuisse captum et detentum, nos, pro nostri pastoralis officii debito providere volentes, ut personae, dignitatisque pontificali, libertatisque ecclesiasticae, ac iustitiae consuleretur, iussimus et mandavimus venerabili fratri Malatestae episcopo Pisaurensi, tunc nostro apud piae memoriae Ferdinandum II in imperatorem electum residenti nuncio, ut eundem Philippum Christophorum archiepiscopum et electorem Treverensem et episcopum Spirensis, qui etiam tunc de facto detinebatur, imposterum nomine nostro et Sedis Apostolicae in custodiam reciperet et detineret, prout latius in nostris litteris in simili forma Brevis, sub annulo Piscatoris die ultimam iunii anno MDCXXXV expeditis², continetur.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Quas vide tom. XIV, pag. 485 (R. T.).

§ 2. Praeterea idem Malatesta nuncius in executionem praedictarum nostrarum litterarum ipsum Philippum Christophorum, etiam ad instantiam eiusdem Ferdinandi II in imperatorem electi, in custodiam recepit, et per aliquot annos detinuit.

In cuius executionem idem episcopus per aliquot annos in custodiam detinuit archiepiscopum Treverensem.

§ 3. Cumque detentio et custodia praedicta spatio biennii ac maioris temporis perdurasset, et tamen usque tunc nihil deductum, nec minus probatum fuisset, propter quod ipse Philippus Christophorus archiepiscopus elector et episcopus iuxta canonicas sanctiones esset detinendus,

Cum tamen usque tunc nihil probatum fuisset.

§ 4. Nos, calamitatibus ac damnis, tam personae dignitatis pontificalis et electoralis, quam suis ecclesiis insignibus praedictis, ut per suas litteras nobis pluries scriptas idem Philippus Christophorus affirmabat, de facto illatis, paternam charitatem compatiens, ipsiusque et suarum ecclesiarum praedictarum indemnitati, quantum nobis ex alto concedebatur, consulere volentes, eidem Malatestae nuncio dedimus in mandatis, ut eundem Philippum Christophorum apertam defensione et custodia dimitteret et liberaret, ut apud suas ecclesias residere animasque christifidelium sibi commissas verbo et exemplo pascere posset, prout latius in litteris nostris in simili forma Brevis sub annulo Piscatoris sub die XVII decembris MDCXXXVII continetur³.

Ideo Pontifex mandavit, ut dimitteretur.

§ 5. Insuperque per alias nostras litteras, eidem Malatestae nuncio directas facultatem decidendi et componendi lites ac differentias eiusdem Philippi Christophori, illasque, non tamen in Romanam curiam pendentes, terminandi concessimus².

Cum facultatibus eidem Pisaurensi episcopo lites in Romana curia non pendentes componendi.

§ 6. Verum, quia, inimico hominis³ zizaniam disseminante, hae nostrae adhuc effectum suum non sunt sortitae; idcirco,

Cum tamen idem episcopus nihil lucusque gesserit.

¹ Quas habes in tom. XIV, pag. 626 (R. T.).

² Has quoque vid. in tom. XIV, pag. 527 (R. T.).

³ Aptius lege homine (R. T.).

DCLXIII.

Episcopo Civitatis Castellae committitur inquisitio in Rempublicam Lucanam super nonnullis attentatis contra libertatem ecclesiasticam¹.

*Venerabili fratri Caesari,
episcopo Civitatis Castellae,
Urbanus Papa VIII.*

*Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.*

§ 1. Cum, sicut non sine gravi animi nostri molestia accepimus, antiani, vexillifer iustitiae et Reipublicae Lucanae² aliqua fecerint, seu per eorum officiales et ministros fieri iusserint, in spretum cardinalitiae et episcopalis, quae in dilecto filio nostro Marco Antonio tituli S. Clementis S. R. E. presbytero cardinali Franciotto nuncupato, ecclesiae Lucanae ex concessione et dispensatione apostolica praesule, residet, dignitatis, ex quibus immunitas et libertas ecclesiastica, cum christifidelium scandalo, sacrorum canonum, ac conciliorum universalium et apostolicarum constitutionum etiam in die Coenae Domini legi solitarum transgressione, poenarum et censurarum in illis comminatarum etiam inflictarum incursu, laeditur et violatur:

Antiani et ministri Reipublicae Lucanae immunitatem ecclesiasticam violaverant.

§ 2. Nos, qui dictam Rempublicam ob eius singularem catholicae religionis zelum et erga personam nostram ac Sanctam Sedem hanc observantiam et obedientiam semper sincere in Domino dileximus et diligimus, valde dolemus, cogi nos, propter indebitos magistratum et officialium ipsius Reipublicae propriae salutis obliorum actus ac³ nonnullorum iniqua consilia, contra istos et illam canonicè animadvertere: sed, cum immunitatis

Huius causae cognitionem episcopo Civitatis Castellae committit Urbanus.

ut tandem post lapsum quinque annorum praedicta detentio iuxta reiteratas instantias eiusdem Philippi Christophori archiepiscopi electoris et episcopi suis litteris nobis factas cesset, cum etiam hactenus coram nobis non fuerit aliquid deductum nec probatum propter quod ipse Philippus Christophorus de iure detineri debeat, fraternitatem tuam in locum eiusdem Malatestae quoad praemissa in omnibus et per omnia, etiam quoad ipsam Philippi Christophori archiepiscopi electoris et episcopi praedicti consignationem, subrogamus; ac, remota omni et quacumque appellatione, etiam non frivola, procedendi, ac quaecumque omnia et singula faciendi et exercendi, ac exequendi, quae super praemissis omnibus et singulis, eorumque incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, erunt quomodolibet necessaria et opportuna, facultatem et auctoritatem plenam et amplam, tenore praesentium, fraternitati tuae concedimus et impertimur.

Deputat archiepiscopum Athenarum.

Derogat obstantibus.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac quibuslibet constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis universalibus, ac aliis editis, etiam cancellariae nostrae apostolicae regulis, etiam individuum derogationem requirentibus, ac recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, privilegiis quoque, indultis, ac statutis, etiam iuramento confirmatis, ac confirmatione apostolica roboratis, consuetudinibusque, etiam immemorabilibus, ceterisque contrariis quibuscumque; quorum omnium et singulorum tenores pro plene expressis et insertis habentes, illis ad praemissorum effectum plenissime derogamus.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII septembris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 23 septembris 1639, pontif. anno XVII.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Ut infra patet legendum *Reipublica Lucana* (R. T.).

³ Coniunct. ac nos addimus (R. T.).

et libertatis ecclesiasticæ supremi iudices et defensores a Domino constituti simus, impunitam perturbatorum et violatorum eius audaciam nequaquam relinquere debemus. Itaque de spectatâ¹ tuâ in nostris et Sanctæ Sedis negotiis tibi pro tempore commissis fide, prudentiâ, integritate et doctrinâ plurimum in Domino confisi, motu proprio, ac ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, tibi harum serie committimus et mandamus, ut quamprimum ad civitatem Lucanam aut alium locum prout tibi expedire videbitur et placuerit et extra temporale dominium Reipublicæ huiusmodi te conferas, et inibi causam et causas super omnibus et singulis præmissis, ceterisque in derogationem et violationem immunitatis et libertatis ecclesiasticæ quomodolibet perpetratis, et forsân, quod Deus avertat, perpetrandis, ac inde sequutis et forte sequendis, rebusque aliis ex processu desuper faciendo quomodolibet resultantibus, cum omnibus suis et illarum incidentibus, emergentibus, connexis et annexis, tam coniunctim quam divisim, et tam ad instantiam dilecti filii Francisci Castagnacci, quem in procuratorem seu promotorem in causâ et causis huiusmodi deputavimus, et, quatenus opus sit, etiam deputamus, quam ex inquisitione et officio, et aliâs prout tibi videbitur motas et movendas contra antianos, vexilliferum iustitiæ, consiliarios, iudices, ministros et officiales quoscumque Reipublicæ et civitatis Lucanæ prædictarum, ceterosque quoslibet, tam laicos quam clericos, seculares et cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, ac militiæ, etiam hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, regulares quantumlibet exemptos, etiam speciali notâ et individuâ expressione dignos, quoquo modo in præ-

missis culpabiles, eorumque complices et fautores, et qui in præmissis opem, auxilium, consilium et favorem quovis modo præstiterunt, vel præstiterint, ac etiam, ut præmissa huiusmodi fierent vel fiant mandaverunt, vel mandaverint, aut commissionem vel mandatum tam verbo et ore tenus, quam in scriptis et aliâs quomodolibet dederunt vel dederint, quacumque dignitate mundanâ vel ecclesiasticâ fulgeant, ac cuiuscumque status, gradus, conditionis et præeminentiae existant, etsi tales sint, qui in generali dispositione non comprehendantur, sed speciali et individuâ mentione indigeant, quorum omnium et singulorum nomina, cognomina, dignitates, qualitates et præeminentias hic haberi volumus pro expressis, aliosque in executione præsentium nominandos, etiam summarie, simpliciter et de plano, ac sine figurâ et strepitu iudicii, non servatis quibusvis iuris communis et municipalis, ac legum, statutorum et stolorum quorumlibet solemnitatibus et formalitatibus, etiam substantialibus, ipsisque Reipublicæ antianis, vexillifero, consiliariis, iudicibus, ministris et officialibus, aliisque prædictis, etiam per editum publicum, constituto etiam summarie, extrajudicialiter, ac quantum tibi sufficere videbitur, de non tuto accessu, tam coniunctim quam divisim citatis, cognoscas, audias, decidas et sine debito termines; ac antianos, vexilliferum, consiliarios, iudices, ministros et officiales Reipublicæ et civitatis Lucanæ prædictarum, et quoscumque alios culpabiles in præmissis repertos, in poenam etiam excommunicationis maioris, a qua non nisi a nobis et pro tempore existente Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, et tunc cum reincidentiâ ipso iure, quatenus convalescant¹, absolvi possint,

¹ Male edit. Main. legit *expectata* (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit *convalescat* (R. T.).

aliasque poenas et censuras ecclesiasticas a sacris canonibus et conciliorum universalium et apostolicis constitutionibus, etiam in die Coenæ Domini legi solitis, contra similia perpetrantes, eorumque complices, fautores, et ceteros qui illis vel eorum alicui consilium, auxilium, favorem quomodolibet præstiterunt vel præstiterint, seu ut talia fierent vel fiant iusserunt et mandaverunt, seu iusserint et mandaverint, ut præfertur latis, comminatas et inflictas, necnon amissionis et privationis quarumcumque dignitatum, honorum, privilegiorum, ac etiam iurium et bonorum quorumcumque, si qua¹ forsân a Romanâ vel aliis ecclesiis et locis piis in feudum, emphiteusim, aut aliâs quomodolibet concessa habent, incidisse et incurrisse declares et publices, ac sic declaratos et publicatos ab omnibus tamquam membra putrida, ac a communione fidelium et mystico Ecclesiæ corpore recisa, omnino vitari² debere decernas.

Cum facultatibus contra non parentes ad alias graviores poenas procedendi.

§ 3. Sique³ antiani, vexillifer, consiliarii, iudices, officiales et ministri civitatis et Reipublicæ prædictæ, infra terminum a te eis præfigendum, sententiæ, per te contra illos tam coniunctim quam divisim ferendæ, vere, realiter et cum effectu non paruerint, et excommunicationem sic a te declaratam animo, quod absit, substituerint indurato, tunc, eandem sententiam aggravans⁴, civitatem Lucanam, ac quaecumque oppida, terras, castra et loca, universumque temporale dominium dictæ Reipublicæ ecclesiastico supponas et subiicias interdicto, ac supposita et subiecta esse et fore nuncies et declares ac decernas, aliaque omnia et singula in præmissis necessaria et quomodolibet opportuna

¹ Edit. Main. legit *quæ* (R. T.).

² Ed. Main. legit *vitare* (R. T.).

³ Male edit. Main. legit *Sicque* (R. T.).

⁴ Contra rationem edit. Main. habet *aggravant* (R. T.).

geras, facias et exequaris, ac exequi cures, etiam omni et quacumque appellatione, reclamatione, recursu, nullitate, etiam ex tribus, aliisque remediis ordinariis et extraordinariis penitus et omnino remotis.

§ 4. Nos enim tibi in præmissis, necnon, ad eruendam rerum gestarum et forsân gerendarum veritatem, quoscumque tam laicos, quavis dignitate, ut præfertur, præditos, quam clericos seculares et cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, ac militiæ, etiam hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, regulares, et qualitercumque exemptos, ceterasque quascumque personas ecclesiasticas, etiam speciali notâ dignas, non solum in dictâ civitate Lucanâ eiusque districtu et ditione, sed etiam in aliis civitatibus et locis finitimis, seu contiguis et vicinis, ac alibi etiam extra temporale dominium dictæ Reipublicæ commorantes, et ubivis locorum existentes, ad perhibendum testimonium veritati super præmissis omnibus et singulis, per opportuna iuris et facti remedia, ac per censuras et poenas ecclesiasticas, cum iis nimirum personis, cum quibus ita expedire iudicaveris, cogendi et compellendi, plenam, liberam, amplam et omnimodam facultatem et potestatem, eandem tenore præsentium, concedimus et impartimur.

§ 5. Mandantes propterea omnibus et singulis venerabilibus fratribus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis et personis ecclesiasticis quibuscumque, ceterisque nobis et Sedi prædictæ in spiritualibus aut temporalibus quoquomodo subiectis, in virtute sanctæ obedientiæ, et sub poenis arbitrio nostro declarandis, ut tibi, tamquam nostro et dictæ Sedis commissario, in præmissis, et nominatim in illis in quibus tu eos ex parte nostrâ hanc ob rem requisiveris, pareant, faveant et assistant, necnon ad exequenda mandata nostra hu-

Necnon etiam facultatem concessit compellendi quoslibet ad testimonium perhibendum.

Mandatum de ei parendo.

iusmodi auxilium et favorem opportunum prompte praestent et exhibeant.

Derogat ob-
stantibus.

§ 6. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII de unâ, et concilii generalis de duabus dietis, aliisque apostolicis, etiam in conciliis universalibus, provincialibus et synodalibus editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon ecclesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum, institutorum et militiarum quarumlibet, ac ipsius Reipublicae et civitatis Lucanae, ac quarumvis aliarum civitatum, terrarum et locorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis ac ordinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis dictae civitati et Reipublicae Lucanae, antianis, vexillifero, consiliariis, iudicibus et ministris, aliisque praedictis, tam coniunctim quam divisim, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum etiam pluries et iteratis vicibus concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio vel alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores¹ huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis et insertis, et formam huiusmodi pro servatâ habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum

¹ Edit. Main. legit *tenore* (R. T.)

effectum specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque; aut si civitati et Reipublicae Lucanae huiusmodi, ac antianis, vexillifero, consiliariis, iudicibus, officialibus et ministris, aliisque praedictis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad parendum alicui cogi vel compelli, aut quod citari, seu ad² iudicium coram iudicibus de eorum consensu non deputatis etiam a Sede Apostolicâ evocari, vel quod interdici, suspendi aut excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; et qualitercumque aliâ eiusdem Sedis indulgentiâ generali vel speciali, per quam praesentibus non expressam³ vel totaliter non insertam⁴ effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de qua eiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv septembris mdcxxxix, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 24 septembris 1639, pontif. anno xvii.

DCLXIV.

In idem argumentum, additâ nonnullarum facultatum concessione eidem episcopo Pisaurensi iudice delegato⁴.

Venerabili fratri Caesari,
episcopo Civitatis Castelli,
Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum, sicut non sine gravi animi nostri molestiâ accepimus, inter dilectos

¹ Voculam *ad nos* addimus (R. T.).

² Male edit. Main. habet *expressa* (R. T.).

³ Pessim edit. Main. habet *incerta* (R. T.).

⁴ Ex Regest. in Secret. Brev.

publicam Lucanam super violatione immunitatis ecclesiasticae pendens.

filios nostrum Marcum Antonium tituli S. Clementis S. R. E. presbyterum cardinalem Franciottum nuncupatum, ecclesiae Lucanae ex concessione et dispensatione apostolicâ praesulem, ex unâ, necnon antianos, vexilliferum iustitiae et Rempubicam Lucanam partibus ex alterâ, nonnullae simultates et controversiae versantur¹, quarum occasione quaedam in odium ipsius Marci Antonii cardinalis eiusque cardinalitiae et seu pontificalis dignitatis contemptum per antianos, vexilliferum et Rempubicam huiusmodi, seu, ipsorum iussu vel permissu, per eorum officiales et ministros, commissa esse dicuntur, de quibus fama et clamor ad nos iam pervenit, et ex quibus iurisdictio et immunitas ecclesiastica cum christifidelium scandalo, sacrorumque canonum et conciliorum et apostolicarum constitutionum transgressione, poenarumque et censurarum in illis comminatarum et inflictarum incurso, laeditur et violatur:

Episcopo Civitatis Castelli diiudicanda committitur.

§ 2. Nos, pro pastoralis officii nostri ratione de praemissis diligenter inquiri, ac iurisditionem et libertatem ecclesiasticam, cuius custodes et defensores a Domino constituti sumus, adversus quoscumque violatores et perturbatores opportunis iuris remediis tueri et asserere volentes, de spectatâ tuâ in nostris et huius Sanctae Sedis negotiis tibi pro tempore commissis fide, prudentiâ, integritate et doctrinâ plurimum in Domino confisi, motu proprio, ac ex certâ scientiâ maturâque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, te nostrum et Sedis praedictae commissarium ad inquirendum super praemissis omnibus et singulis ceterisque in derogationem iurisditionis et libertatis ecclesiasticae quomodolibet perpetratis, et forsân perpetrandis, et quibusvis inde sequutis et forte sequendis, ac ad infrascripta etiam facien-

¹ Aptius lege *vertantur* (R. T.)

dum et exequendum, tenore praesentium, ad nostrum et dictae Sedis beneplacitum, facimus, constituimus et deputamus;

§ 3. Mandantes tibi, ut assumpto tecum¹ aliquo notario dilecti filii causarum curiae camerae nostrae apostolicae generalis auditoris, necnon aliquo viro probato et perito, qui dilecti pariter filii procuratoris fisci nostri vices hac in causâ gerat, et aliis tibi benevisis, quamprimum ad civitatem Lucanam recto tramite, ac omni morâ et impedimento sublatis, te conferas, et ibi, vel in aliâ civitate et loco per te ad hoc arbitrio tuo eligendo, super praemissis omnibus et singulis diligentem et fidelem informationem et inquisitionem capias, processus quoscumque contra ipsos antianos et vexilliferum et alios dictae Reipublicae consiliarios, officiales, iudices et ministros, necnon particulares personas, tam laicos quam clericos, seculares et cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti regulares quantumlibet exemptos, etiam speciali notâ et expressione dignos, et ceteros quoscumque in praemissis culpabiles, eorumque complices et fautores, et qui in praemissis huiusmodi auxilium, consilium et favorem quovis modo praestiterint, quavis dignitate mundanâ vel ecclesiasticâ fulgeant, etiamsi tales sint qui in generali dispositione non comprehendantur sed speciali mentione indigeant, quorum omnium et singulorum nomina, cognomina, dignitates et praecipientias hic haberi volumus pro expressis, tam coniunctim quam divisim, formes, fabricas atque perficias, indicia, probationes, informationes, tam verbo et ore tenus, quam aliâs in scriptis, et per inspectionem ocularem, vel tamquam super notorio, necnon examen et depositiones testium super eisdem sumas atque recipias;

Mandatum eidem episcopo de se statim Lucanam conferendo.

Et ibi, vel alibi processus fabricando.

§ 4. Ac quoscumque, tam laicos quavis

Facultas quos-

¹ Improbe ed. Main. legit *te, cum* pro *tecum* (R. T.).

etiamque ad testimonium perhibendum compellendi.

dignitate ut praefertur praeditos, quam clericos seculares et cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti regulares, etiam quantumlibet exemptos, ceterasque quantumlibet personas ecclesiasticas, etiam speciali notâ dignos, ut praefertur, non solum in dictâ civitate eiusque districtu et ditione, sed in aliis civitatibus et locis finitimis seu illi contiguis et vicinis, ac alibi, etiam extra dominium dictae Reipublicae commorantes, et ubicumque locorum existentes, ad perhibendum testimonium veritati super praemissis et aliis supradictis per opportuna iuris et facti remedia, ac per censuras et poenas ecclesiasticas, cum his nimirum personis cum quibus tu ita opus esse iudicaveris, auctoritate nostrâ cogas et compellas;

Nonnullas alias facultates.

§ 5. Dantes tibi insuper facultatem et potestatem, tam coniunctim quam divisim, antianos, vexilliferum et consiliarios huiusmodi, dictae civitatis et Reipublicae officiales, iudices et ministros, aliosque culpabiles quoscumque, citandi, monendi et requirendi ad personaliter seu legitime per procuratorem respective comparendum et se etiam praesentandum, infra terminum aliquem competentem arbitrio suo praefigendum, coram dilecto filio magistro Octaviano Raggio causarum curiae dictae camerae apostolicae generali auditore litterarumque et sententiarum apostolicarum ac censurarum ecclesiasticarum exequutore, ad ostendendum et docendum se citationi, monitioni et requisitioni huiusmodi realiter et cum effectu paruisse; alioquin ad audiendum et declarari videndum ipsos poenas, sententias et censuras praedictas respective incurrisse; vel ad dicendum et allegandam causam, si quam habent rationabilem, ob quam praemissa facere minime teneantur, et quare ad executionem dictarum poenarum et ad alia etiam graviora iuris remedia, per nos, cum opus fuerit, decla-

randâ, propter praemissa contra eos procedi et deveniri non debeat; cum monitione, quod, ipsis non comparentibus in terminis praefigendis, procedatur ad declarationem incursus excommunicationis et interdicti respective, illorum contumaciâ non obstante, et successive ad publicationem et invocationem, quatenus opus erit, auxilii brachii secularis sine remissione.

§ 6. Quatenus vero ad civitatem Lucanam praedictam et alia loca dictae Reipublicae subiecta tutus accessus non pateat, per easdem praesentes tibi praecipimus et mandamus, ut, constituto de hoc quantum tibi sufficere videbitur, te ad aliquem locum proximum et securum arbitrio tuo conferas, et ibi praedicta omnia et singula de expressis mandato et auctoritate nostris apostolicis facias, geras et exequaris, et supradictos omnes, ac ipsorum quemlibet, etiam absentes et contumaces, ipsosque adeo antianos, vexilliferum, consiliarios, officiales, iudices et ministros huiusmodi aliosque culpabiles cites, moneas et requiras, ut praefertur, per affixionem ad valvas aut per publica edicta in duobus vicinioribus locis, ubi tutus erit accessus, per te eligendis, ad se praesentandum et excusandum, ut praemittitur, coram dicto magistro Octaviano auditore, et ad omnes et singulos actus in eadem causâ usque ad sententiam inclusive faciendos, cum eadem monitione, quod ipsis non comparentibus procedatur ut supra, ipsorum contumaciâ non obstante, et contra quoscumque super praemissis, ut praefertur, inquiras et procedas, culpabiles vero repertos respective carceres, detineas et sufficientibus praecedentibus iudiciis riguroso examini subicias, vel in dictâ civitate aut alibi captos sub bonâ et fidâ custodiâ teneas, vel, si ita tibi expedire videbitur, ad almam Urbem nostram transmittas, seu ad praestandum fideiussores de se praesentando

in eadem Urbe coram eodem magistro Octaviano auditore, et inde sine illius expressâ licentiâ non recedendo, et aliâs arbitrio tuo cavendum, similiter cogas et compellas, aliaque geras, facias et exequaris, quae pro habendâ rei veritate necessaria fuerint, et quomodolibet opportuna; quidquid autem in praemissis repereris, in scriptis redigas, et processum manu notarii praedicti conficias, confectumque et in authenticam formam redactum ad nos quamprimum transmitti cures. Nos enim super omnibus et singulis praedictis plenam, liberam, amplam et omnimodam facultatem et potestatem, ac eam quam nos ipsi, si praesentes essemus, in praemissis exerceremus, eisdem auctoritate et tenore tibi concedimus et impertimur.

Mandatum de eodem episcopo parente.

§ 7. Mandantes propterea omnibus et singulis venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis ac aliis ecclesiarum praelatis et personis ecclesiasticis quibuscumque, ceterisque nobis et Sedi praedictae in spiritualibus et temporalibus quoquomodo subiectis, in virtute sanctae obedientiae, et sub poenis arbitrio nostro declarandis, ut tibi tamquam nostro et dictae Sedis commissario in praemissis, et nominatim in illis in quibus tu eos ex parte nostrâ hanc ob rem requisieris, pareant, faveant et assistant, nec non ad exequendum mandata nostra huiusmodi auxilium et favorem opportunum prompte praestent et exhibeant.

Obstantium derogatio.

§ 8. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ, et in concilio generali de duabus dietis, aliisque apostolicis et in conciliis universalibus provincialibusque et synodalibus editis, generalibus et specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon ecclesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum et institutorum quorumcumque, ac ipsius civitatis et Rei-

publicae Lucanae et quarumvis aliarum civitatum, terrarum et locorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, legibus, usibus et naturis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictae civitati et Reipublicae Lucanae, ac antianis, vexillifero, consiliariis, officialibus, iudicibus et ministris, aliisque praedictis, tam coniunctim quam divisim, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum etiam pluries et iteratis vicibus concessis, confirmatis et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio facienda aut quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis, et formam in illis traditam pro servatâ habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque; aut si civitati et Reipublicae Lucanae huiusmodi, ac antiano, vexillifero, consiliariis, officialibus et ministris, aliisque praedictis, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod ad parendum alicui cogi et compelli, aut quod moneri, requiri et citari, seu in iudicium coram iudicibus ab ipsis non deputatis evocari, vel interdicti, suspendi aut excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad ver-

bum de indulto huiusmodi mentionem, et qualibet aliâ eiusdem Sedis indulgentiâ generali vel speciali, per quam praesentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quâ eiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv septembris mdcxxxix, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 24 septembris 1639, pontif. anno xvii.

DCLXV.

In idem argumentum, cum additione aliarum facultatum².

Venerabili fratri Caesari,
episcopo Civitatis Castellii,
Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Nuper a nobis accepto, quod occasione nonnullarum simultatum et controversiarum inter dilectos filios nostrum Marcum Antonium tituli S. Clementis S. R. E. presbyterum cardinalem Franciotum nuncupatum ecclesiae Lucanae ex concessione et dispensatione apostolicâ praesulem ex unâ, necnon antianos, vexilliferum iustitiae et Rempublicam Lucanam ex alterâ partibus vertentium, quaedam in odium ipsius Marci Antonii cardinalis eiusque cardinalitiae et sacrae pontificalis dignitatis contemptum per antianos, vexilliferum et Rempublicam huiusmodi, seu ipsorum iussu vel permissu per eorum officiales et ministros commissa esse dicebantur, ex quibus iurisdic-tio et immunitas ecclesiastica violatur: nos, de praemissis diligenter inquiri, ac iurisdictionem et libertatem ecclesiasticam adversus quoscumque violatores et

perturbatores asserere volentes, te nostrum et Apostolicae Sedis commissarium ad inquirendum super praemissis omnibus et singulis aliisque in derogationem iurisdictionis et libertatis praedictae perpetratis, et forsitan perpetrandis, ac inde sequutis et forte sequendis, ad nostrum et Sedis Apostolicae praedictae beneplacitum, constituimus et deputavimus, tibi, ut quamprimum ad civitatem Lucanam te conferres, et ibi, vel in aliâ civitate et loco per te ad hoc arbitrio tuo eligendis, super praemissis diligentem informationem caperes, ac processus contra antianos, vexilliferum praedictos, et alios dictae Reipublicae consiliarios, ministros et officiales et ceteros in praemissis culpabiles, eorumque complices et fautores, tam coniunctim quam divisim, formares, atque perficeres; ipsosque antianos, vexilliferum et alios praedictos, tam coniunctim quam divisim, etiam per edictum, si liber ad dictam civitatem non pateret accessus, citares, mōneres et requireres ad comparendum per se vel legitime per procuratorem coram dilecto filio magistro Octaviano Raggio causarum curiae camerae nostrae apostolicae generali auditore, ac litterarum apostolicarum et censurarum, poenarumque ecclesiasticarum exequutore, ad docendum se citationi, monitioni et requisitioni huiusmodi paruisse, alioquin ad audiendum et declarare videndum se poenas, sententias et censuras ecclesiasticas contra similia perpetrantes comminatas et inflictas incurrisse, vel ad dicendum causam quare praemissa facere non tenerentur et ad declarationem huiusmodi contra eos procedi non deberet; et ad omnes et singulos actus in causâ huiusmodi usque ad sententiam inclusive faciendos; utque processum super praemissis scribi et confici per notarium dicti auditoris generalis ad hoc per te assumptum, ac confectum

¹ Edit. Main. legit *expressa... inserta* (R. T.).

² Ex regist. in Secret. Brev.

et in authenticam formam redactum ad nos quamprimum transmitti curares mandavimus, et aliâs prout in nostris in simili formâ Brevis die xxiv septembris proxime praeteriti desuper expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes¹, uberius continetur.

Alias addit facultates.

§ 2. Nunc autem, quo causa huiusmodi celerius cognoscatur et fine debito terminetur providere volentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ maturâque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi harum serie committimus et mandamus, ut causam et causas praedictas super omnibus et singulis praemissis rebusque aliis ex processu ante² fabricando quomodolibet resultantibus, cum suis et illarum incidentibus, emergentibus, annexisque et connexis, tam coniunctim quam divisim, et tam ad instantiam praedicti procuratoris seu promotoris fiscalis, quam ex inquisitione et officio, et aliâs, prout tibi videbitur, motas et movendas contra antianos, vexilliferum, consiliarios, iudices, officiales et ministros praedictos, aliosque in dictis nostris litteris nominatos et expressos, et ceteros omnes alios in exequutione praesentium nominandos, in praemissis culpabiles, summarie, et de plano ac sine figurâ et strepitu iudicii, solâque facti veritate inspectâ, ipsisque tam coniunctim quam divisim, etiamsi³ per edictum publicum, constituto etiam summarie et extra-iudicialiter, et quantum tibi sufficere videbitur, de non tuto accessu, citatis, cognoscas, audias, decidas, et fine debito termines, ac antianos, vexilliferum, consiliarios, iudices, officiales et ministros dictae civitatis et Reipublicae Lucanae,

¹ *Lege habemus vel haberi volumus* (R. T.).

² Forsan legend. *a te pro ante* (R. T.).

³ Forsan legend. *etiam pro etiamsi* (R. T.).

ac quoscumque alios culpabiles in praemissis repertos, in poenam excommunicationis maioris, a qua non nisi a nobis et pro tempore existente Romano Pontifice praeterquam in mortis articulo constituti absolvi possint, aliasque poenas et censuras ecclesiasticas praedictas, necnon amissionis et privationis quarumcumque dignitatum, honorum, privilegiorum et indultorum, ac etiam iurium et bonorum quorumcumque, si qua forsitan a Romanâ vel aliis ecclesiis et locis piis in feudum aut aliâs quomodolibet concessa habent, incidisse et incurrisse declares et publices; et, si antiani, vexillifer, consiliarii, iudices, officiales et ministri civitatis et Reipublicae huiusmodi infra terminum competentem a te eis praefigendum declarationi et publicationi per te faciendae non paruerint, et excommunicationem sic a te declaratam animo, quod absit, sustinerint indurato, tunc, sententiam huiusmodi aggravans, civitatem Lucanam et quaecumque alia oppida, terras, castra et loca, universumque temporale dominium dictae Reipublicae, ecclesiastico interdicto supponas, ac supposita esse et fore nuncios et declares, aliaque omnia et singula in praemissis necessaria et quomodolibet opportuna geras, facias et exequaris, etiam omni et quacumque etiam non frivola appellatione, reclamatione, recursu, nullitate, etiam ex tribus, aliisque remediis ordinariis et extraordinariis penitus et omnino remotis. Nos enim tibi desuper plenam, amplam, liberam et omnimodam facultatem et potestatem concedimus et impertimur.

§ 3. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus adversantur, litteris nostris praedictis, ac omnibus illis, quae in eisdem litteris voluimus non obstare, necnon stylo curiae Romanae, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

Contrariis derogat.

sub annulo Piscatoris, die xxx septembris
MDCXXXIX, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 30 septembris 1639, pontif. anno xvii.

DCLXVI.

Declarat lapides cogoli vulgo nuncupatos, conflandae crystalli massae aptos, qui in Agro Romano ubivis etiam sub terrâ seu lapidicinis reperiuntur, comprehendendi inter regalia Sedis et camerae Apostolicae.

Urbanus Papa VIII.
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Ad Romani Pontificis spectat officium, boni patrisfamilias exemplo, iura Sedis et camerae Apostolicae sarta tecta, quantum cum Domino potest, conservare, et ne a quoquam indebite usurpentur sedulo providere.

Declaratio
prout in
rubrica.

§ 1. Cum itaque nos artem conflandi massas crystalli, et inde specularia, cyathos et alia opera conficiendi in almâ Urbe nostrâ, benedicente Domino, ad utilitatem publicam introducere intendamus, et, sicut accepimus, in variis tenimentis et casalibus in Agro Romano existentibus lapides *cogoli* vulgo nuncupati conflandis crystalli massis inservientes reperiantur, qui de regalibus Sedis et camerae praedictae esse dignoscuntur; ne tamen hac de re apud imperitos dubitari contingat, et ut omnes praetextus ignorantiae, quo lapides huiusmodi contra fas et aequum usurpare et sibi appropriare volentes cupiditatem suam palliare possent, plane removeantur, motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnes et quoscumque lapides *cogoli* nuncupatos huiusmodi, qui in casalibus et tenimentis Agri Romani prae-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

dicti, ad quasvis personas et loca etiam pia et quantumvis privilegiatas et privilegiata spectantibus et pertinentibus, sive huc et illuc sparsi, sive coacervati, et tam in superficie terrae, quam intra illam et sub illâ, ac in fodinis et lapidicinis existunt et reperiuntur, ac in futurum existent et reperientur, fuisse et esse ac respective fore de regalibus Sedis et camerae huiusmodi, et ad eam pleno iure spectasse et pertinere, ita ut nemini prorsus liceat dictos lapides ex tenimentis et casalibus ac fodinis et lapidicinis huiusmodi, absque speciali nostrâ et pro tempore existentis Romani Pontificis ac ministri ad exercitium artis praedictae et ad aperiendum fornacem seu fornaces in dictâ Urbe pro eiusdem artis introductione et exercitio deputandi licentiâ, colligere, effodere, evehere, extrahere ac auferre, tenore praesentium declaramus, et, quatenus opus opus sit, decernimus.

§ 2. Inhibentes propterea omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, sub poenis etiam personalibus et pecuniariis arbitrio personae in superintendentem artis huiusmodi per nos deputandae infligendis et applicandis, ne absque dictâ licentiâ lapides huiusmodi in locis praefatis, quovis praetextu, colore et ingenio, colligere, effodere, vel ex illis evehere extrahere et auferre audeant vel praesument.

§ 3. Ac decernentes praesentes litteras, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes vel habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, minusve ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas praesentes litterae emanarunt, adductae et sufficienter aut etiam nullatenus iustificatae et verificatae fuerint, et ex quocumque alio capite, causâ, occasione et praetextu, de subreptionis, aut obreptionis, vel nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, seu

Prohibitio dictos lapides colligendi.

Clausulae.

alio quocumque defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, rescindi, in ius vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, ac sic concessio quempiam in iudicio vel extra uti minime posse, sed easdem praesentes semper validas, firmas et efficaces existere et fore, plenamque roboris firmitatem obtinere et inviolabiliter observari, sicque desuper per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, ac quosvis alios quacumque auctoritate fungentes, in qualibet instantiâ semper et ubique, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, nostrâ de iure quaesito non tollendo, necnon legibus, et municipalibus ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis et locis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum

omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxviii septembris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 28 septembris 1639, pontif. an. xvii.

DCLXVII.

Deputatio Francisci Castagnacci in procuratorem fiscalem causae et causarum contra antianos, vexilliferum, et alios officiales et ministros Reipublicae Lucanae.

Dilecto filio Francisco Castagnaccio,
iuris utriusque doctore,
Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem

§ 1. Cum nobis nuper innotuisset, occasione nonnullarum simultatum et controversiarum, inter dilectos filios nostrum Marcum Antonium tituli S. Clementis S. R. E. presbyterum cardinalem Franciottum nuncupatum ecclesiae Lucanae ex concessione et dispensatione apostolicâ praesulem ex unâ, ac antianos, vexilliferum iustitiae et Rempublicam Lucanam ex alterâ partibus vertentium, quaedam in odium ipsius Marci Antonii cardinalis eiusque cardinalitiae et seu pontificalis dignitatis contemptum per antianos, vexilliferum et Rempublicam huiusmodi, seu ipsorum iussu vel permissu per eorum officiales et ministros, commissa fuisse, ex quibus iurisdictio et immunitas ecclesiastica violatur:

Motivum deputationis faciendae refert.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Narrat com-
missiones epi-
scopo Civitatis
Castelli impri-
dem datas.

§ 2. Nos, de praemissis diligenter in-
quiri, et jurisdictionem ac libertatem ec-
clesiasticam adversus quoscumque violato-
res asserere volentes, venerabilem fratrem
Caesarem episcopum Civitatis Castelli in
nostrum et Apostolicae Sedis commissari-
um ad inquirendum super praemissis
et aliis in derogationem jurisdictionis et
libertatis ecclesiasticae quomodolibet per-
petratis et forsitan perpetrandis, ac inde
sequutis et forte sequendis, ad nostrum
et dictae Sedis beneplacitum, constituimus
et deputavimus, mandantes eidem Cesari
episcopo, ut, assumpto aliquo notario di-
lecti filii causarum curiae camerae no-
strae apostolicae generalis auditoris, et
aliquo viro probo et perito, qui dilecti
pariter filii procuratoris fisci nostri vices
in causâ huiusmodi ageret, quamprimum
se ad civitatem Lucanam conferret, et ibi,
vel in alio loco sibi beneviso, diligentem
super praemissis informationem caperet,
processusque contra antianos, vexillife-
rum praedictos, aliosque dictae Reipubli-
cae consiliarios, iudices, officiales et mi-
stros, et ceteros in praemissis huiusmodi
culpabiles formaret et perliceret; et sub-
inde eidem Caesari episcopo commisi-
mus et mandavimus, ut causam et causas
super praemissis, et aliis ex processu per
eum faciendo resultantibus, cum inciden-
tibus, emergentibus, annexis et connexis,
tam coniunctim quam divisim, et tam ad
instantiam procuratoris seu promotoris
fiscalis, quam ex inquisitione et officio, et
aliâs, prout sibi videretur, motas et mo-
vendas contra antianos, vexilliferum et
alios praedictos, ceterosque in exequ-
tione commissionis nostrae huiusmodi no-
minandos, cognosceret, audiret, decideret
et sine debito terminaret, et aliâs prout
in binis nostris in simili formâ Brevis
diebus xxiv et xxx septembris proximi
praeteriti respective expeditis litteris¹,

¹ Quas habes supra pag. 7 et 14 (n. r.).

quarum tenores praesentibus pro plene
et sufficienter expressis ac de verbo ad
verbum insertis haberi volumus, uberius
continetur.

§ 3. Nunc autem, de viro probo et pe-
rito, qui in causâ et causis huiusmodi
partes procuratoris seu promotoris fisci
nostri agat et sustineat, providere volen-
tes, ac de tuâ fide, prudentiâ, integritate
et doctrinâ plurimum in Domino confisi,
motu proprio, et ex certâ scientiâ matu-
râque deliberatione nostris, deque apo-
stolicae potestatis plenitudine, te in causâ
et causis huiusmodi procuratorem seu
promotorem fisci nostri, tenore praesen-
tium, ad nostrum et Sedis praedictae be-
neplacitum, facimus, constituimus et de-
putamus, mandantes tibi, ut quamprimum
eundem Caesarem episcopum convenias,
et cum illo ad dictam civitatem et alia
loca ad quae ipse Caesar episcopus ibit
vel te mittet accedas, ac procuratoris seu
promotoris fisci nostri partes in causâ
et causis huiusmodi contra antianos et
vexilliferum praedictos, et alios in dictis
nostris litteris nominatos, ac in illarum
exequutione nominandos, agas et substi-
neas. Nos enim tibi desuper plenam, am-
plam et liberam facultatem concedimus
et impertimur.

§ 4. Non obstantibus, quoad ea quae
praesentibus adversantur, litteris nostris
praedictis, ac omnibus illis, quae in eis-
dem litteris volumus non obstare, cete-
risque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,
sub annulo Piscatoris, die iv octobris
MDCXXXIX, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 4 octobris 1639, pontif. anno xvii.

DCLXVIII.

*Declarat religiosos Congregationis Pau-
perum Matris Dei Scholarum Piarum,
circa nullitatem professionis reclaman-*

Nunc autem
deputat, prout
in rubrica.

Derogat con-
trariis.

*tes, esse veros professos, et qui profes-
sionem ante vigesimumprimum annum
emiserunt esse veros clericos.*

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Proemium.

Religiosos viros, qui, spretis huius se-
culi vanitatibus, divini numinis obsequiis
sub suavi religionis iugo sese mancipa-
runt, pastoralis charitate complectimur,
utque in vocatione, qua vocavit eos Do-
minus, permaneant, ibique, sublatis qui-
busvis perturbationibus, tranquille famu-
lentur, iuxta creditum nobis apostolicae
servitutis munus sedulo intendimus, ac
desuper eiusdem muneris partes propensis
studiis interponimus, prout conspiciamus
in Domino salubriter expedire.

Motiva.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, non-
nulli religiosi congregationis Pauperum
Matris Dei Scholarum Piarum nuncupata-
rum¹, circa nullitatem professionum regu-
larium per eos emissarum, praetextu non
servatae formae constitutionum eiusdem
congregationis apostolicâ auctoritate con-
firmatarum, reclamant, ac in eadem con-
gregatione circa distinctionem inter cle-
ricos et laicos nonnullae differentiae vi-
geant:

Declaratio,
prout in ru-
brica.

§ 2. Nos, in praemissis, quantum nobis
ex alto conceditur, opportune providere
volentes, de nonnullorum Romanae curiae
praelatorum et theologorum, qui pluries,
auditis partibus, negotium huiusmodi ma-
ture iussu nostro discussurunt, consilio,
dictos religiosos reclamantes circa nulli-
tatem professionum, sub praetextu non ser-
vatae formae constitutionum praedicta-
rum, non esse audiendos, et maxime post
quinquennium; ac insuper omnes religio-
sos reclamantes huiusmodi, qui emiserunt
professionem ante vigesimumprimum an-
num elapsam, esse veros clericos; et, si,

¹ Aptius legerem nuncupatae (n. r.).

infra tempus a dilecto filio nostro Alexan-
dro S. Eustachii diacono cardinali Caesa-
rino nuncupato congregationis praedictae
apud nos et Sedem Apostolicam prote-
ctore assignandum, fuerint idonei reperti,
posse ad omnes etiam sacros ordines pro-
moveri, apostolicâ auctoritate, tenore prae-
sentium, declaramus.

§ 3. Et quoniam, sicut pariter accepi-
mus, aliqui ex praedictis religiosis mini-
me tuti sibi videntur de validitate suae
professionis propter defectum solemnita-
tum ex suo instituto requisitarum, eorum
conscientiae et quieti consulere volentes,
quandocumque aliquis vel aliqui ex istis
professiones suas ratas habere voluerint,
nos eas ex nunc acceptamus et valida-
mus, atque ad omnes gradus, honores,
dignitates, praecipientias, atque inhabi-
litates¹, quas, si ab initio valide professi
fuissent, haberent et obtinerent, restitui-
mus, ac restitutos eo ipso esse et censi
decernimus, ita ut habeant eundem locum,
sessionem et votum, prout haberent si
prioris professiones validae fuissent, et
nondum promoti ad omnes etiam sacros
et presbyteratus ordines, servatis aliâs
servandis, promoveri, et tam ipsi quam
alii ad eosdem ordines iam promoti in
susceptis ordinibus huiusmodi, etiam in
altaris ministerio, ministrare libere et li-
cite valeant, necnon omnes actus, quos
contraxerunt, et legitime contraxissent, vel
cum laicis, vel cum aliis monasteriis, seu
alterius religionis viris, si nullum aliud
paterentur vitium vel defectum, nisi ex
eo solum quia initi aut contracti sunt
invalidè ab eis qui sine praedictis solem-
nitatibus professi sunt, auctoritate nostrâ
praedictâ confirmamus et approbamus,
ac valida omnino esse volumus et decla-
ramus.

Validat pro-
fessiones.

§ 4. Decernentes praesentes litteras et

Decretum ir-
ritans.

¹ Potius lege *habilitates* vel simile (n. r.).

in eis contenta quaecumque valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, quos illa concernunt, et concernent quomodolibet in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, eosque praemissorum occasione vel praetextu quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari nullatenus posse, nec debere; sicque et non aliter ab omnibus censi, et ita per quoscumque iudices, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, diclaeque Sedis nuncios, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illi eiusque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium motu proprio et ex certa scientia et apostolicae potestatis plenitudine et alias quomodolibet iteratis vicibus concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum te-

nores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ut autem praesentium notitia ad omnes facilius perveniat, volumus ut harum exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii octobris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno xvii.

Dat. die 22 octobris 1639, pontif. anno xvii.

DCLXIX.

Comitem de Olivares hortatur, ut curet reditum in Portugalliae regnum collectoris spoliatorum, utque ille munere suo absque ullo impedimento fungi valeat.

Dilecto filio nobili viro Gaspari de Guzman, comiti de Olivares et duci de Sanlucar, Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili, nobilis vir, salutem et apostolicam benedictionem.

Clamores tot gravaminum, quae in regno Portugalliae et Algarbiorum, magno cum animarum christifidelium detrimento, contra sacrosanctam Romanam Ecclesiam, eiusque Sedem Apostolicam in dies magis excitantur et fiunt, statim atque ad nostras aures pervenerunt, nos de illis iuste conqueri coegerunt.

§ 1. Accepimus enim officiales et ministros regios, eorumque complices, temere, nulliter, ac indebite in civitate Ulyssiponensi contra venerabilem fratrem Alexan-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Transumptia
credi mandat.

Progenium
ab ipsa materia
sumptum.

Refert violentiam
collectorum
spoliatorum per
regios ministros
ibatas.

drum episcopum Neocastrensem iurium et spoliatorum camerae apostolicae debitorum in eisdem regnis collectorem generalem cum facultate nuncii apostolici, nulli nisi nobis et Sedi Apostolicae subditum, procedere tentasse, ac de facto etiam processisse, eo sub praetextu, quod pro officii sui debito, ad evitandum ne ecclesiae, monasteria, etiam sanctimonialium, et pia loca suis bonis a tempore antiquo possessis et ad sustentationem ac victum necessariis spoliarentur, sua generali monitione turbantes et spoliantes de incursu censurarum monuerat et excommunicaverat; insuperque maligno spiritu ducti, iuraque tam spiritualia et ecclesiastica, quam naturalia et gentium violando, pertinaciter in deterius utendo, eundem collectorem eorum superiorem ecclesiasticum violentis actibus nedum inter christianos inauditis, sed ab omni humanitate alienis, tractasse, etiam domi obsidendo, et suorum famulorum servitio alimentisque etiam spiritualibus ac libertate naturali privando; cumque in monasterium fratrum sancti Francisci praedictae civitatis ad evitandas tot persecutiones per fenestram elapsus se recepisset, ausos etiam fuisse eundem collectorem, nuncium et episcopum, non sine maximo sacrilegio, etiam satellitibus et militibus armatis associatos, a praedicto monasterio et loco ecclesiastico violenter extrahere, in eumque tanquam inimicum et criminis saevire et extra ipsa regna ducere, censuras et poenas a sacris canonibus sacrorumque conciliorum universalium decretis et constitutionibus apostolicis etiam in die Coenae Domini legi solitis inflictas contemnendo; interdictaque ecclesiastica ab eo posita in aliquibus parochialibus ecclesiis eiusdem civitatis Ulyssi-

ponensis non timendo, ab illicita eius eiectione non abstinuerunt, in maximam suarum animarum damnationem, primariique officiales et ministri apostolici in illis regnis oppressionem, iurisdictionisque et immunitatis ecclesiasticae gravamen, sessionem, ac Sedis Apostolicae sanctaeque Matris Ecclesiae gravissimum damnum, et inter principes catholicos pessimum exemplum, ac in eadem civitate Ulyssiponensi, ad quam ratione commercii ex aliis nationibus etiam infideles et haeretici confluere solent, in maximum christifidelium scandalum, infideliumque et haeticorum in non modicam derisionem. Quas innovationes praesertim hoc tempore nobilitatis tuae oriri parum decebat, cum aemulis gloriae tuae detrahendi ansam praestent, nec credendum videtur te in illis partem habuisse, quia pie educatus fuisti et te non nisi virum probum exhibuisse perceperimus.

§ 2. Cupientes igitur tot scelera, ut decet, puniri, et interim scandala quanto citius removeri, cum aliquando ex parva favilla magnum incendium sequi contingat nisi celeri remedio obviam eatur, nobilitatem tuam hortamur, requirimus et paterne in Domino monemus, ut gratiam et auctoritatem, qua apud charissimum in Christo filium nostrum Philippum Hispaniarum et Portugalliae et Algarbiorum regem catholicum pollet, praedicta omnia et singula impedimenta, ipsi Alexandro collectori eiusque muneri quomodolibet praestita, tolli et removeri studeat, ut quamprimum ipse Alexander collector debita cum dignitate eius officium, ut prius, continuare et exercere possit et valeat; quod si nobilitas tua, ut confidimus, egerit, nobis rem apprime gratam praestabit, et efficiet ut praedicti officiales et mini-

1 Legendum foret ductos (R. T.).

2 Male edit. Main. legit collectorem. Nuncium (R. T.).

1 Legeverem officialesi (R. T.).

2 Forsan legendum laesionem (R. T.).

3 Male edit. Main. legit officiel (R. T.).

Monet, prout
in rubrica.

stri ac eorum complices, qui propter praemissa, quae perpetrarunt, seu perpetrantibus auxilium, consilium vel favorem dederunt, in praedictas censuras et poenas eo ipso inflictas inciderunt, suarum animarum saluti consulant, et alii imposte- rum illas evitent.

§ 4. Ceterum venerabilis frater Caesar archiepiscopus Damiatensis nuncius noster tecum de his plenius disseret, et iterum benedictionem apostolicam nobilitati tuae paterne elargimur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXI octobris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 31 octobris 1639, pontif. anno XVII.

DCLXX.

Facultas nuncio Hispaniarum et collectori Portugalliae absolvendi eos, qui collectorem spoliatorum, ac eius familiam, res et bona, necnon ipsius officium verbo aut factis offenderunt, eorumque complices et fautores¹.

Venerabili fratri Caesari archiepiscopo Damiatensi, nostro et Apostolicae Sedis in regnis Hispaniarum nuncio,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Cum, sicut accepimus, nonnulli etiam officiales et ministri regii in Portugalliae et Algarbiorum regnis, propriae salutis obliti, ac Dei timore postposito, personam venerabilis fratris Alexandri episcopi Neocastrensis, iurium et spoliatorum camerae apostolicae in dictis regnis collectorem generalem, et eius familiam, res et bona, ac ipsius officium, verbis vel facto male tractaverint et offenderint, aut male tractantibus et offendentibus opem,

auxilium, consilium vel favorem praestiterint, censuras et poenas in sacris canonicis universalibusque conciliis ac constitutionibus apostolicis etiam in die Coenae Domini legi solitis contentas et inflictas propterea incurrendo, fieri vero possit, ut illi seu aliqui ex eis ad cor reversi a censuris et poenis huiusmodi per eos incursis absolvi desiderent:

§ 2. Nos, cum illis qui poenitentes veniam petierint clementer agere volentes, fraternitati tuae officiales et ministros regios et quoscumque alios qui praedicta commiserunt, aut committentibus opem, auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestiterunt, si et postquam omnia in pristinum et eum in quo antequam praemissa committerentur erant statum restituta, reposita et plenarie reintegrata vel ad nostrum et sanctae Sedis Apostolicae iudicium remissa fuerint, aut aliis desuper pro interim ad effectum recurrendi ad nos et eandem Sedem pro terminando honorum ecclesiasticorum cappellae inibi nuncupatorum¹ negotio concordatum fuerit, ipsique id a te humiliter petierint, imposita illis arbitrio tuo aliqua poenitentia salutari, aliisque iniungendis iniunctis, a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis et in constitutione in die Coenae Domini legi solita contentis², quas praemissorum ratione quomodolibet incurrerunt, in forma Ecclesiae consuetam auctoritate nostram absolvendi facultatem, eadem auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in conciliis universalibus, provincialibusque et synodalibus editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

¹ De hisce bonis cappellis nuncupatis vide tom. XIV, pag. 655.

² Male edit. Main. legit *contenta* (n. r.).

Earum absolutio-
nis facultatem Hispaniarum nuncio Pontifex conce-
dit.

Contrarius derogat.

rem, sub annulo Piscatoris, die ultima octobris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 31 octobris 1639, pontif. anno XVII.

DCLXXI.

In idem argumentum, collectori generali.

Venerabili fratri Alexandrino¹ episcopo Neocastrensi, iurium et spoliatorum camerae apostolicae debitorum in Portugalliae et Algarbiorum regnis debitorum collectori generali,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Cum, sicut, etc. postposito, personam tuam et familiam, res et bona tua, ac officium tuum, etc. (*Reliqua ut in praecedenti*).

Datum Romae, etc. *ut supra*, etc.

DCLXXII.

In idem argumentum Philippo regi².

Charissimo in Christo filio nostro Philippo, Portugalliae et Algarbiorum regi catholico,

Urbanus Papa VIII.

Charissime in Christo fili noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Pastoralis muneris nostri debitum et honoris domus Dei zelus, quibus pro tuendis sanctae Ecclesiae iuribus assidue premimur, nos impellunt, ut in silentio non praetereamus, quae maximam cum Dei offensione in ipsius Ecclesiae et Sedis Apostolicae detrimentum per officiales ac ministros maiestatis tuae in regnis Portugalliae et Algarbiorum nedum contra sacrorum canonum dispositionem, sed

¹ Ex praeced. et seq. Const. legendum *Alexandro* (n. r.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

etiam contra ius naturale et gentium nuper commissa fuerunt, et forsani ipsi committere non desinunt.

§ 1. Cum itaque sicut¹ non sine gravi animi nostri molestia accepimus, venerabilis frater Alexander episcopus Neocastrensis, iurium et spoliatorum camerae apostolicae debitorum in dictis regnis collector generalis cum facultate nuncii apostolici existens, ad consulendum saluti animarum, et ad evitandam usurpationem legatorum piorum et bonorum a christifidelibus pro suarum animarum suffragio diversis ecclesiis ac monasteriis etiam sanctimonialium et locis piis relictorum, ab eis per plures annos pacifice possessorum, quae inibi *cappellae* nuncupantur, a maiestatis tuae ministris tunc comminatum et fortasse inceptam, fecisset generalem monitionem contra spoliantes spoliareque volentes ipsas ecclesias, monasteria et loca pia, monendo illos de incursum censurarum et poenarum ecclesiasticarum ex ipsis occupationibus resultante: ipsi officiales et ministri, ut quosdam laicos potentiores ditarent, Dei timore postposito, nedum easdem ecclesias, monasteria et loca pia suis bonis etiam ad victum et sustentationem respective necessariis spoliarent, sed etiam in praedictum Alexandrum eorum superiorem ecclesiasticum, ac beati Petri nostrumque et Sedis Apostolicae officialem praecipuum, et episcopum, inhumaniter saevire ausi fuerunt², nulliter enim ac de facto contra ipsum, nulli nisi nobis et Sanctae Sedis subditum, processerunt, et sua pertinacia in deterius utendo, ipsum propria libertate etiam naturali, ac cibariis, commoditateque missam audiendi et confessarium sibi necessarium habendi privarunt, famulosque ab eius servitiis violenter amoverunt, ac etiam per milites et satellites in eius propria

¹ Vocem *sicut* nos addimus (n. r.).

² Edit. Main. legit *fuerant* (n. r.).

Nonnullas se-
vitias in perso-
nam episcopi
Neocastrensis
commisissas re-
fert.

Cum nonnulli
regii ministri in
Portugalliae et
Algarbiorum re-
gnis in censuras
incurrisent ob
offensam perso-
nam Alexandri
episcopi Neoca-
strensis.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

domo obsederunt, ac etiam eidem ad se deliciendum e fenestram cum vitae periculo, ne talia pateretur, causam dederunt, et interdictum ecclesiasticum ab eo positum, Dei iracundiam provocando, parvi fecerunt, ac deinde a monasterio fratrum Ordinis sancti Francisci civitatis Ulyssiponensis, ad quam ex exteris nationibus etiam infideles et haeretici causam commercii confluunt, non sine catholicorum scandalo ac orthodoxae fidei inimicorum derisione sacrilege extraxerunt, illumque invitum extra praedicta regna ad instar facinorosi et hostis duxerunt in ipsius vilipendium et Sedis Apostolicae contemptum, sententias, censuras et poenas ab iisdem sacris canonibus et conciliorum universalium decretis ac constitutionibus apostolicis, etiam Bullam in die Coenae Domini legi solitam, ipso iure inflictas damnabiliter unam cum complicitibus suis incurrando.

§ 2. Nos autem, ut Deus ab Ecclesia sua huiusmodi gravem afflictionem avertat, ad eum levabimus oculos nostros, et religiosi coetus orationes fundere non intermittent, donec in Domino faciamus virtutem. Interim vero, cum non videatur credendum a rege catholico scienter talia emanasse, idcirco sperantes maiestatem tuam omnia esse in integrum reposituram, et contra delinquentes animadversuram, quantumque adverso animo illa acceperit patefacturam, eandem maiestatem tuam paterne in Domino hortamur et enixe rogamus, ut avitae virtutis ac pietatis aemulatrix, regumque Portugalliae et Algarbiorum, qui in similibus negociis pro opportuno remedio ad Sedem Apostolicam recursum habuerunt, vestigiis inhaerens, praedicta omnia et singula impedimenta et oppressiones removeat, ac removeri faciat, ut idem Alexander collector debitam cum dignitate ad eadem

1 Praeposit. in delemus (n. 7).

regna quamprimum reverti et in exercitio sui muneris continuare et prosequi ut prius possit et valeat; nos enim praedictorum innovatorum remotionem a maiestate tua sedulo postulamus; Sedes enim Apostolica, sicuti semper facere consuevit, ab aequitate non recedet; nobis etiam persuadentes illam gloriam, quam tua maiestas pietate in Deum et propensa voluntate in Sedem Apostolicam aliisque magnis meritis hucusque assequuta est, inde non parvum augmentum esse recepturam¹. Et quidquid in favorem praedicti collectoris a tua maiestate gestum fuerit nobis tam gratum erit, quam quae gratissima accidere possunt. Et super hoc gravissimo negotio cum maiestate tua fusius disseret venerabilis frater Caesar archiepiscopus Damiatensis nuncius noster, ac, dum nostram apostolicam benedictionem maiestati tuae iterum impertimur, fuis ad Deum precibus petimus ut caelestium gratiarum dona eidem iugiter elargiatur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die ultima octobris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 31 octobris 1639, pontif. anno XVII.

DCLXXIII.

In idem argumentum Margaritae a Sabaudia proreginae².

Dilectae in Christo filiae nobili mulieri Margaritae a Sabaudia, regnorum Portugalliae et Algarbiorum proreginae,

Urbanus Papa VIII.

Dilecta in Christo filia nobilis mulier, salutem et apostolicam benedictionem.

Super militantis Ecclesiae speculam Dei benignitate constituti, ex nostro pastoralis

1 Incongrue ed. Main legit *recepturam* (n. 7).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

Et ordium ab ipsa materia sumptum.

debito non potuimus nec possumus non improbare vehementerque damnare tot oppressiones et gravamina in Portugalliae et Algarbiorum regnis nobilitatis tuae gubernio commissis per officiales et ministros regios contra venerabilem fratrem Alexandrum episcopum Neocastrensem, in eisdem regnis iurium et spoliatorum camerae nostrae apostolicae debitorum collectorem generalem cum facultate nuncii apostolici, eorum superiorem ecclesiasticum et spiritualem, et nulli nisi nobis et Sanctae Sedi subditum, ausu temerario de facto etiam cum insolita violentia temere et sacrilege gesta, quae non recensemus, tum quia ob eorum inhumanitatem animus abhorret, tum etiam quia nos non latet illa nobilitati tuae fuisse et esse nimis nota, quae quanto cum scandalo etiam publico, et sanctae Matris Ecclesiae et Sedis Apostolicae detrimento, et christifidelium eorumdem regnorum afflictione, ac hostium catholici nominis gaudio facta fuerint nemo non vidit, sed prae ceteris nobilitatem tuam, de quo valde dolemus, fertur nedum scivisse, sed etiam ad illa indebite faciendam auctoritatem tuam interposuisse; ex illis autem processisse nedum maximam et notoriam transgressionem sacrorum canonum, conciliorum universalium, et constitutionum apostolicarum, etiam in die Coenae Domini legi solitarum, inauditamque violationem iuris spiritualis et ecclesiastici ac naturalis et gentium, sed etiam incursum censurarum et poenarum ab illis ipso iure inflictarum (a quibus ipsi transgredientes et complices non nisi a nobis et Romano Pontifice pro tempore existente, non autem a quocumque alio, etiam in vim sanctae cruciatuae, praeterquam in mortis articulo absolvi posse¹) omnibus notum esse volumus, ut quisque suae animae salutem consulere possit.

1 Legend. *possint* vel *posse declaramus* (n. 7).

Bull. Rom. — Vol. XV. 4

§ 1. Interim vero, ne tot scandala confoveantur, et in deterius augeantur, nobilitatem tuam hortamur, requirimus et paterne in Domino monemus, ut eos, qui praedicta scelera commiserunt, tuaeque iurisdictioni subsunt, puniri facias, omniaque impedimenta ipsi Alexandro collectori praestita removeas, ut ipse ad praedicta regna quamprimum cum dignitate reverti et suum officium ut prius exercere possit. Quod si feceris, obligationi tuae satisfacies, et nobis rem gratam et rationi congruam praestabis, et iterum nobilitati tuae apostolicam benedictionem impertimur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi octobris MDCXXXIX, pontificatus nostri anno XVII.

Dat. die 31 octobris 1639, pontif. anno XVII.

DCLXXIV.

Statuta generalia Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia a sanctissimo domino nostro Urbano VIII in forma speciali et certi scientiam ac cum praesertione ipsorum litteris sequentibus confirmata¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

In supremo apostolatus solio, meritis licet imparibus, divina dispensatione praesidentes, ex incumbenti nobis pastoralis officii debito religiosorum Ordinum in Ecclesia Dei militantium prosperum statum felicemque directionem sinceris desiderantes affectibus, iis, quae propterea pie et provide praesertim in eorum capitulis generalibus facta fuisse comperimus, ut firma perpetuo et illibata remaneant, libenter, cum a nobis petitur, apostolici mu-

1 Similia statuta habes in Const. huius Pontificis, *In supremo*, tom. XIII, pag. 393, ubi plura ad materiam annotata reperies.

Hortatio, de qua in rubrica.

Ex. intm.